

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Σχολή Ν.Ο.Π.Ε
Τμήμα Νομικής
Πανεπιστημιακό έτος 2004-2005

Μάθημα

Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα

Θέμα

Προσωπική ζωή ιεραρχών

Personal life of clerics

Διδάσκων καθηγητής

Κος.Ανδρ.Δημητρόπουλος

Επιμέλεια φοιτήτριας
Μανωλάκη Χριστίνας
A.M 1340200200291

Αθήνα, Ιούνιος 2005

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....σελ.5

Α΄ ΜΕΡΟΣ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Το γενικό δικαίωμα της προσωπικότητας και η προστασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων.....σελ.5

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΣΦΑΙΡΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Η θεωρητική θεμελίωση της προστασίας των ευαίσθητων δεδομένων.....σελ.6

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....σελ.8

Αρχή Προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.....σελ.9

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΣ:

ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ Η ΣΥΜΒΙΩΣΗ.....σελ.10

Ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας κι ελευθερία του τύπου στο πεδίο του αστικού δικαίου.....σελ.12

ΑΥΤΟΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

Πρόσωπα της επικαιρότητας.....σελ.13

Ο ΠΑΡΑΝΟΜΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ.....σελ.14

ΠΡΟΣΒΟΛΗ ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΒΙΟΥ.....σελ.15

ΠΑΡΑΝΟΜΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΒΙΟ.....σελ.16

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΣΦΑΙΡΑΣ.....σελ.17

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ.....σελ.17

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΕΠΑΓΕΤΑΙ Η ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ.....σελ.18

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.....σελ.18

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΟΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ.....σελ.19

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ.....σελ.19

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΨΥΧΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ.....σελ.20

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ.....σελ.21

**ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ
ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ(“Right of publicity”).σελ.22**

Β΄ΜΕΡΟΣ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Στο εδώλιο οδεύει ο μητροπολίτης Αττικής Παντελεήμων.....σελ.22
**Υπόγειες σχέσεις μεταξύ δικαστικών και ανώτατων εκκλησιαστικών
παραγόντων.....σελ.23**
“Ιεροδικεία”.....σελ.24
Από τη συστατική επιστολή Χριστόδουλου στα Ιεροσόλυμα.....σελ.27
**Ζητούν κατασχέσεις για την κομπίνα στο Πατριαρχείο
Ιεροσολύμων.....σελ.27**
**“70 ιεράρχες-πιστολάδες” και ποιους ιεράρχες επηρεάζει η Χρυσοπηγή
του παρασκηνίου.....σελ.28**
Κλυδωνίζεται η Εκκλησία από την υπόθεση Γιοσάκη.....σελ.28
Πανορθόδοξη “απομόνωση” στον Πατριάρχη Ειρηναίο.....σελ.29
“Μπίζνες” για ηλεκτρονικά από 4 μητροπολίτες.....σελ.30
Θέμα με 60 οικόπεδα.....σελ.31
Τα οικονομικά της Εκκλησίας.....σελ.31
Η ακριβή ...διατροφή της Εκκλησίας.....σελ.32
Εκκλησία και ομοφυλοφιλία,ηθικολογία και ηθική.....σελ.32
Χωρισμός Πολιτείας κι Εκκλησίας.....σελ.33

**ΒΑΡΙΑ ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΣΤΑ ΚΑΝΑΛΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΚΡΥΦΕΣ ΚΑΜΕΡΕΣ
“Καμπάνα” 290.000 ευρώ από την Αρχή.....σελ.34**

Κυβέρνηση:Μέτρα,αν αδρανήσει η Ιεραρχία.....σελ.35

Γ' ΜΕΡΟΣ

ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Η έννοια της καθάρσεως.....σελ.36	σελ.36
Διαφορά νόμων και ιερών κανόνων.....σελ.36	σελ.36
Κάθαρση κληρικών και λαϊκών.....σελ.37	σελ.37
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΚΑΘΑΡΣΗ.....σελ.38	σελ.38
Α.ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΑ ΗΘΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ ΚΛΗΡΙΚΩΝ.....σελ.39	σελ.39
Β.ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΑΠΟΣΚΟΠΟΥΝ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.....σελ.41	σελ.41
Γ.ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΛΗΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΑΪΚΩΝ ΣΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.....σελ.42	σελ.42
Δ.ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΥΨΩΣΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.....σελ.43	σελ.43
Το έργο της καθάρσεως.....σελ.46	σελ.46
Εκκλησία και Πολιτεία.....σελ.51	σελ.51
Η ΑΛΛΗ ΠΛΕΥΡΑ.....σελ.52	σελ.52
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΔΥΤΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ	
Σκάνδαλα στο Βατικανό.....σελ.53	σελ.53

Δ' ΜΕΡΟΣ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Φοιτητής πανεπιστημίου Αθηνών σχολιάζει τα επίκαιρα εκκλησιαστικά τεκταινόμενα.....σελ.55	σελ.55
Ηγούμενος(ανώτατος εκκλησιαστικός),που επιθυμεί να διατηρήσει την ανωνυμία του,σχολιάζει.. .....σελ.55	σελ.55
ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....σελ.57	σελ.57
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....σελ.58	σελ.58
ΠΗΓΕΣ.....σελ.59	σελ.59
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....σελ.59	σελ.59
ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ.....σελ.60	σελ.60

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα ατομικά δικαιώματα είχαν ανέκαθεν και συνεχίζουν να έχουν προφανή και διαρκώς αυξανόμενη θεωρητική και νομολογιακή σπουδαιότητα. Σήμερα βρίσκονται στο επίκεντρο της νομικής επιστήμης και της δικαστηριακής πρακτικής. Στη σύγχρονη εποχή της ευρείας διάδοσης των τεχνολογικών επιτευγμάτων και της εξάπλωσης της παγκοσμιοποίησης κυριαρχεί το ζήτημα της προστασίας της προσωπικότητας και των προσωπικών δεδομένων. Η προσωπικότητα του ατόμου κι ειδικότερα το δικαίωμα της ελεύθερης ανάπτυξης της και της προστασίας της ιδιωτικής ζωής, η σφαίρα του απορρήτου καθώς και άλλα θεμελιώδη συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα παραβιάζονται καθημερινά με κίνδυνο την οριστική απώλειά τους. Ωστόσο εκφράζεται η ελπίδα ότι η προσπάθεια ευρέσεως ενός *modus vivendi* μεταξύ ελευθερίας του τύπου και προστασίας της προσωπικότητας, κατά τρόπο ώστε να θάλπονται και τα δύο ισορρόπως και δικαίως, βοήθησε και θα εξακολουθήσει να εξυπηρετεί τη νομική θεωρία και πράξη.

Α΄ ΜΕΡΟΣ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Το γενικό δικαίωμα της προσωπικότητας και η προστασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων

Η ρύθμιση που αφορά τα προσωπικά δεδομένα μπορεί να βρει, κατ' αρχήν, θεωρητικό έρεισμα στη σύλληψη σφαιρών προστασίας της προσωπικότητας {Spharentheorie}. Σύμφωνα με τη θεωρία των σφαιρών, η οποία έλκει την προσέλευσή της από το γερμανικό αστικό δίκαιο, η ιδιωτική ζωή διαιρείται σε σφαίρες ή ζώνες προστασίας της προσωπικότητας. Αυτές διακρίνονται μεταξύ της εν γένει ιδιωτικής σφαίρας και των στενά προσωπικών ζωνών, καθώς και των πιο απόκρυφων, οι οποίες συγκροτούν

τον σκληρό πυρήνα του ιδιωτικού βίου¹. Οι ευαίσθητες πληροφορίες νοούνται ,στο πλαίσιο αυτό,ως οι τυπικές συνιστώσες της στενά προσωπικής σφαίρας,σε αντίθεση με τις απλές πληροφορίες που αφορούν την ιδιωτική ζωή γενικώς. Η θεωρία περί σφαιρών υιοθετεί μια σχηματική προσέγγιση της προστασίας της προσωπικότητας,η οποία διαπλάσθηκε από τη γερμανική νομολογία και βρήκε ευρύτερη απήχηση,ακόμα και στην ελληνική επιστήμη. Ενδεικτικό είναι ότι και ο Έλληνας νομοθέτης του ν.2472/97 φαίνεται να υιοθετεί τη σύλληψη αυτή,καθ'όσον αναγνωρίζει ότι η ρύθμιση που αφορά τα ευαίσθητα δεδομένα αποβλέπει σε αυξημένη προστασία των δεδομένων που θεωρείται ότι αποτελούν το σκληρό πυρήνα της ιδιωτικής ζωής ενώ και Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αναφέρεται στην ανάγκη προστασίας του απόκρυφου τμήματος του ιδιωτικού βίου. Τη θεωρία των σφαιρών ακολούθησε και το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο,όχι όμως με απόλυτη δογματική συνέπεια. Συγκεκριμένα το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο της Γερμανίας επεξεργάσθηκε τη σύλληψη αυτή σε μια σειρά αποφάσεων του και της προσέδωσε συνταγματική θεμελίωση,τονίζοντας ιδίως τη διάσταση ενός "απολύτως προστατευόμενου πυρήνα {Kernbereich} του δικαιώματος της προσωπικότητας",στο πλαίσιο του οποίου εμπίπτουν και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. Η νομολογία αυτή παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον.

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΣΦΑΙΡΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Η θεωρητική θεμελίωση της προστασίας των ευαίσθητων δεδομένων

Η σύλληψη του πυρήνα του δικαιώματος της προσωπικότητας στη νομολογία του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Γερμανίας

Σταθμός στη νομολογία του γερμανικού Συνταγματικού Δικαστηρίου υπήρξε η απόφαση Mikrozensus. Στην απόφαση αυτή,όπως προαναφέρθηκε,το Συνταγματικό Δικαστήριο έκρινε ότι το κράτος δεν πρέπει να επεμβαίνει με λεπτομερή έλεγχο στον ατομικό χώρο της προσωπικότητας,διότι το άτομο πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει

---

¹ Χαλαζωνίτης, *Οι ευαίσθητες πληροφορίες*, σελ.307, Πρβλ.Απ.Γέροντα Το δικαίωμα αυτοδιάθεσης των πληροφοριών. Υπερβολή ή αναγκαιότητα; ΤοΣ 1997,σελ.857.

ελεύθερα και με δική του ευθύνη την προσωπικότητά του, μέσα σε έναν εσώτερο χώρο {Innenraum}, στον οποίο μπορεί να αποσυρθεί κι όπου δεν επιτρέπεται να έχει καμία πρόσβαση ο κοινωνικός περίγυρος και μπορεί να είναι ανενόχλητος.

Την άποψή του αναφορικά με τον πυρήνα προστασίας της προσωπικότητας ανέπτυξε το Δικαστήριο με ιδιαίτερη σαφήνεια στην απόφαση Tonband. Συγκεκριμένα, στην απόφαση αυτή αναφέρονται τα εξής «Κατά την πάγια νομολογία του Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Δικαστηρίου αναγνωρίζεται ότι ο Θεμελιώδης Νόμος εγγυάται στον πολίτη έναν απαραβίαστο χώρο για την ιδιωτική διαμόρφωση της ζωής του, ο οποίος δεν υπόκειται σε επεμβάσεις από τη δημόσια εξουσία (...). Η συνταγματική εντολή, για την προστασία αυτού του εσώτερου χώρου βασίζεται στο κατοχυρωμένο άρθρο 2 παρ. 1 Θ.Ν δικαίωμα της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας. Κατά τον καθορισμό του περιεχομένου και της εμβέλειας του συνταγματικού δικαιώματος του άρθρου 2 παρ. 1 του Θ.Ν πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι σύμφωνα με το θεμελιώδη κανόνα του άρθρου 1 παρ. 1 του Θ.Ν, η αξία του ανθρώπου είναι απαραβίαστη και πρέπει να απολαύει προστασίας και προσοχής από την κρατική εξουσία. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. ρ του Θ.Ν, δε μπορεί να παραβιάζεται η ουσία ~ο «πυρήνας» ~ του συνταγματικού αυτού δικαιώματος(...)».

Ακόμα και σοβαροί λόγοι γενικότερου συμφέροντος δε μπορούν να δικαιολογήσουν την επέμβαση στον προστατευόμενο πυρήνα του δικαιώματος της ελεύθερης διαμόρφωσης της ιδιωτικής ζωής {private Lebensgestaltung} ούτε δύναται να λάβει χώρα στάθμιση δικαιωμάτων με βάση την αρχή της αναλογικότητας.

Όπως καθίσταται σαφές από την παραπάνω απόφαση, για τη θεμελίωση του απαραβίαστου του πυρήνα της ιδιωτικής ζωής, το Δικαστήριο επικαλείται τη ρήτρα της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, η οποία επιδρά ενισχυτικά στο δικαίωμα της προσωπικότητας, -και σε άλλα δικαιώματα, όπως το κατοχυρωμένο στο ελληνικό Σύνταγμα δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής- και χρησιμεύει έτσι ως «έσχατος περιορισμός» απέναντι στους κινδύνους που αφορούν την ιδιωτική ζωή. Πάντως, εντός της περιοχής της ιδιωτικής σφαίρας δικαιολογούνται επεμβάσεις για λόγους δημοσίου ή γενικότερου συμφέροντος, εφόσον τηρείται η αρχή της αναλογικότητας και οι αρχές που αφορούν τους περιορισμούς των ατομικών ελευθεριών.

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Οι διατάξεις που κατοχυρώνουν τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων² είναι από τις διατάξεις που συγκροτούν το «σκληρό πυρήνα» του δικαίου της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Τα δικαιώματα αυτά είναι εκδηλώσεις του δικαιώματος πληροφοριακού αυτοκαθορισμού, διότι προϋπόθεση της ελευθερίας του ατόμου να προσδιορίζει το ίδιο ποιες πληροφορίες που το αφορούν θα γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας, είναι να έχει στοιχειώδη γνώση σχετικά με την επεξεργασία και να έχει πρόσβαση σε αυτήν.

Ο ν.2472/97 ρυθμίζει λεπτομερώς τα δικαιώματα του υποκειμένου στο κεφ.Γ στα άρθρα 11 έως 14. Τα δικαιώματα αυτά θεσπίζονται προς το συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων, αλλά και με στόχο την εξασφάλιση του πληρέστερου ελέγχου, της διαφάνειας και της νομιμότητας της επεξεργασίας δεδομένων. Υπό την έννοια αυτή συνιστούν πέρα από υποκειμενικά δικαιώματα και θεσμικές εγγυήσεις³. Συγκεκριμένα, τα δικαιώματα που προβλέπει ο ν.2472/97 είναι τα δικαιώματα ενημέρωσης, πρόσβασης, αντίρρησης και προσωρινής δικαστικής προστασίας. Τα παραπάνω δικαιώματα μπορούν να περιορισθούν, εφόσον η επεξεργασία γίνεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων (άρθρα 11 παρ.4, 12 παρ.5 ν.2472/97 και 19 Συντ.). Οι εξαιρέσεις αυτές είναι περιορισμένες σε σχέση με τις προβλεπόμενες στη διάταξη του άρθρου 13 της οδηγίας, καθ' όσον ο Έλληνας νομοθέτης δεν έκανε ευρεία χρήση της δυνατότητας εισαγωγής εξαιρέσεων που του παρέχεται από τη διάταξη αυτή⁴. Ο ν.2472/97 προβλέπει, επίσης, το δικαίωμα αντίρρησης, με το οποίο το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί να προβάλει οποτεδήποτε αντιρρήσεις για την επεξεργασία των δεδομένων που το αφορούν (άρθρο 13).

---

² Μήτρου, *Η Αρχή Προστασίας*, σελ.29, η οποία χαρακτηρίζει τις σχετικές ρυθμίσεις ως το δεύτερο πυλώνα του ρυθμιστικού πλαισίου του ν.2472/97.

³ όπ, σελ.29.

⁴ όπ.σελ.30.

Αρχή προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Ο έλεγχος εφαρμογής του ν.2472/97 ανατίθεται σε έναν κεντρικό φορέα,την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα(Αρχή),η οποία αποτελεί ανεξάρτητη διοικητική αρχή,κατά το πρότυπο της αντίστοιχης γαλλικής αρχής,της CNIL⁵.Η Αρχή είναι το θεμέλιο του ελληνικού συστήματος προσωπικών δεδομένων,στη βάση του οποίου δομείται το σύστημα ελέγχου κι ο μηχανισμός της εφαρμογής,της τήρησης και της εξέλιξης των ρυθμίσεων του νόμου(άρθρο 15 παρ. 1)⁶.

Η Αρχή απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας(άρθρο 101^A Συντ.,άρθρο 15 παρ.2 του ν.2472/97).Η Ανεξαρτησία της Αρχής θεμελιώνεται,πέρα από τη θέσπιση της ως ανεξάρτητης διοικητικής αρχής,στη συμμετοχή του Κοινοβουλίου κατά τη διαδικασία της επιλογής των μελών της(άρθρα 16 ν. 2472/97 και 101^A παρ.2 εδ.γ' Συντ)Επίσης,όπως και οι άλλες ανεξάρτητες διοικητικές αρχές ,υπόκειται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο,σύμφωνα με τον κανονισμό της Βουλής(άρθρο 2 παρ.1 εδάφ.β'ν.3051/2002).

Οι αρμοδιότητες της Αρχής είναι ευρείες.Η Αρχή είναι αρμόδια για τη διεξαγωγή διοικητικών ελέγχων σε κάθε αρχείο αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν παραγγελίας,προς τούτο δεν έχει δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα και συλλογής κάθε πληροφορίας(άρθρο 19 παρ.1, ν.2472/97),όπως και δικαίωμα επιβολής κυρώσεων(άρθρο 21).Επίσης,έχει αρμοδιότητα έκδοσης κανονιστικών πράξεων και γνωμοδοτήσεων,όπως και έκδοσης οδηγιών και συστάσεων(άρθρο 19 παρ.1).Ακόμα,ανακοινώνει στη Βουλή παραβάσεις των ρυθμίσεων της προστασίας προσωπικών δεδομένων,συντάσσει και υποβάλλει ετήσια έκθεση στον Πρωθυπουργό και τον Πρόεδρο της Βουλής,εκδίδει άδειες,όπου αυτό προβλέπεται,τηρεί μητρώο αρχείων και επεξεργασιών κ.ο.κ⁷

---

⁵ Σ.Κτιστάκη, Για το θεσμό της CNIL, Η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, Commission Nationale de Informatique et des libertes.

⁶ Μήτρου,όπ.σελ.34

⁷ Για τις αρμοδιότητες της Αρχής ,Κτιστάκη,όπ.σελ.569 επ..Μήτρου,όπ. 36 επ.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ Η ΣΥΜΒΙΩΣΗ

Η προστασία της προσωπικότητας δε συνιστά απλώς ένα όπλο άμυνας εναντίον των καταχρήσεων από την πλευρά της πολιτικής εξουσίας, αλλά αποτελεί μέσο διαφύλαξης της ακεραιότητας του ατόμου από τους πολυποίκιλους κινδύνους της κοινωνικής συμβίωσης⁸. Ο ιδιωτικός βίος εκτίθεται στη σύγχρονη κοινωνία σε ιδιαίτερα αυξημένες απειλές που έφεραν στην επικαιρότητα, τόσο στη θεωρία όσο και στην πράξη, την προστασία της προσωπικότητας. Η ποσοτική και κυρίως η ποιοτική επίταση των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται ατομικά κάθε άνθρωπος, η συσσώρευση ανθρώπων στα σύγχρονα βιομηχανικά και αστικά κέντρα, η προϊούσα αποδύναμωση των εξωδικαιικών κανόνων της ηθικής και των ηθών, σε συνδυασμό με την επέκταση των ανταγωνιστικών τάσεων, επιβάλλουν τον εξοπλισμό του προσώπου με ισχυρά μέσα άμυνας⁹.

Οι μεταβολές αυτές είχαν αντίκτυπο στις σχέσεις ανάμεσα σε δύο συνταγματικά κατοχυρωμένες αξίες: την ελευθερία του τύπου και την αξία του ανθρώπου. Ενώ στις απαρχές της νεότερης συνταγματικής ιστορίας ο τύπος συνιστούσε το κατ'εξοχήν μέσο προστασίας της ανθρώπινης αξίας, σήμερα, εξοπλισμένος με τα ποικίλα επιτεύγματα της σύγχρονης τεχνολογίας, ενδέχεται να έρθει σε σύγκρουση με το έννομο αγαθό της προσωπικότητας. Είναι αμφίβολο αν υπάρχει εκδήλωση της ζωής του ανθρώπου που να μην έρχεται σε επαφή με τον τύπο: πολιτική, οικονομία, τέχνες, επιστήμη, θρησκεία, αθλητισμός, κοινωνική ζωή, ατυχήματα, εγκλήματα, δημόσια επικοινωνία, προσφορά αγαθών και διαφήμιση, αποτελούν τομείς για τους οποίους ο τύπος μετεδίδει ειδήσεις και εκφέρει γνώμη και κρίσεις. Στη δημοσιότητα έρχονται όχι μόνο πολιτικά γεγονότα, αλλά κάθε γεγονός για το οποίο εκδηλώνεται ενδιαφέρον του κοινωνικού συνόλου ή μερίδας του, το οποίο καλείται να ικανοποιήσει ο τύπος μέσω της διαδόσεως ειδήσεων, κρίσεων, πληροφοριών και εικόνων.

Η κατά το άρθρο 14 παρ.1 και 2 του Συντάγματος ελευθερία του τύπου αποτελεί ατομικό δικαίωμα και συγχρόνως θεσμική εγγύηση. Το ατομικό δικαίωμα της ελευθερίας του τύπου υπόκειται στους περιορισμούς του Συντάγματος, είναι όμως απαλλαγμένο από νομικά καθήκοντα, ενώ η θεσμική εγγύηση του τύπου συνδέεται με καθήκοντα και κατευθύνεται προς

---

⁸ Müller, *Die Grundrechte der Verfassung und Persönlichkeitsschutz des Privatrechts*, σ.5

⁹ Coing, *Ehrenschtutz und Presserecht*, σ.3 επ.

ορισμένους σκοπούς¹⁰. Μέσω της θεσμικής εγγυήσεως παρέχεται συνταγματική κατοχύρωση του τύπου λόγω της αποστολής και των σκοπών του θεσμού που αποτελούν προστατευόμενο από το Σύνταγμα δημόσιο συμφέρον¹¹. Το ατομικό δικαίωμα της ελευθερίας του τύπου θεμελιώνεται στην παρ.1 που ορίζει ότι «καθένας μπορεί και να εκφράζει και να διαδίδει προφορικά, γραπτά και δια του τύπου τους στοχασμούς του, τηρώντας τους νόμους του Κράτους». Η ενεργητική αυτή πλευρά του ατομικού δικαιώματος συμπληρώνεται από το δικαίωμα πληροφορήσεως μέσω του τύπου, το οποίο στερείται μεν ειδικής συνταγματικής κατοχυρώσεως, πηγάζει όμως από τη διάταξη του άρθρου 5 παρ.1 του Συντάγματος για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας¹².

Η ελευθερία της εκφράσεως κατοχυρώνεται και στο πλαίσιο του άρθρου 10 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και υπό την έννοια της ελευθερίας αναζητήσεως, λήψεως, συλλογής και μεταδόσεως πληροφοριών, ειδήσεων ή ιδεών. Η κατοχύρωση καλύπτει τον τύπο αποκλείοντας την παρέμβαση διεθνών ή εθνικών αρχών ή οργάνων και εξασφαλίζει την προστασία σε διασυνοριακό επίπεδο-στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής της ΕΣΔΑ-ως θετικό δίκαιο -με υπερνομοθετική τυπική ισχύ στην ελληνική έννομη τάξη- αλλά και ως θεμελιώδης διεθνής αρχή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η ανωτέρω διάταξη, όπως οριοθετείται από σημαντικούς περιορισμούς (άρθρο 10 παρ.2), που κρίνονται όμως ως εξαιρέσεις σε σχέση με τη βασική κατευθυντήρια λειτουργία της, αποτελεί σημαντική νομοθετική βάση και συνιστά πρόσθετη εξασφάλιση της ελευθερίας γνώμης και διακίνησης πληροφοριών και ιδεών.

Η ελευθερία της έκφρασης κατοχυρώνεται επίσης και στο Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (ΔΣΑΠΔ) που έχει κυρωθεί και ισχύει με το ν.2462/1997. Η διάταξη της παρ.2 του άρθρου 19 ορίζει ότι: «Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία της αναζήτησης, της λήψης και της μετάδοσης πληροφοριών και απόψεων κάθε είδους, ανεξαρτήτως συνόρων, προφορικά, γραπτά σε έντυπα, σε κάθε μορφή τέχνης ή με κάθε άλλο μέσο της επιλογής του».

Με τη ρύθμιση της πιο πάνω διατάξεως-όπως το άρθρο 10 της ΕΣΔΑ- εισάγεται στην ελληνική έννομη τάξη κανόνας δικαίου αυξημένης τυπικής ισχύος (άρθρο 28 παρ.1 Συντ) που ενισχύει την ελευθερία του λόγου σε όλες

---

¹⁰ Δαγτόγλου, *Ατομικά Δικαιώματα*, όπ., σ.31.

¹¹ όπ., σ.31

¹² Φύλιας, *Το συνταγματικό δικαίωμα της ελευθεροτυπίας*

τις μορφές,θωρακίζει την ελευθερία του τύπου σε όλα τα στάδια και εμπεδώνει σε διεθνές επίπεδο την ελεύθερη διακίνηση της πληροφόρησης¹³.

Ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και ελευθερία του τύπου στο πεδίο του αστικού δικαίου

Η συνταγματική ελευθερία του τύπου τριτενεργεί κατά τρόπο έμμεσο στο ιδιωτικό δίκαιο.Εισέρχεται στο πεδίο του αστικού δικαίου μέσω της έννοιας του δικαιολογημένου ενδιαφέροντος(άρθρο 367 Ποιν.Κώδ.),της ενασκήσεως δικαιώματος ή εκπληρώσεως καθήκοντος που επιβάλλεται από το νόμο(άρθρο 20 Ποιν.Κώδ.)και των διατάξεων περί καταστάσεως ανάγκης(άρθρο 25 Ποιν.Κώδ.)και θεμελιώνει λόγο άρσεως του παράνομου χαρακτήρα της προσβολής της προσωπικότητας.Με τον τρόπο αυτό,η ελευθερία του τύπου επηρεάζει στο χώρο του αστικού δικαίου την εφαρμογή των διατάξεων για την προστασία της προσωπικότητας,υπό την έννοια ότι το δικαιολογημένο ενδιαφέρον ή συμφέρον οδηγεί σε περιορισμό της προστασίας του προσώπου,όπου και όταν η ελευθερία του τύπου επιβάλλει,μετά από ad hoc στάθμιση των συμφερόντων,την υποχώρηση του αγαθού της προσωπικότητας χάριν εξυπηρετήσεως των σκοπών και αποστολής του τύπου.

---

¹³ Για την ανάλυση του κειμένου του ΔΣΑΠΔ βλ. Ταγαρά,Μηχανισμοί διεθνούς προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου,Ρούκουνα,Διεθνής Προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

ΑΥΤΟΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

Πρόσωπα της επικαιρότητας

Η έκταση της αξιώσεως σεβασμού της προσωπικότητας καθορίζεται κυρίως από τον ίδιο το φορέα του δικαιώματος, στον οποίο επαφίεται η περιχάραξη της κοινωνικής του παρουσίας¹⁴. Η εξουσία αυτοπροσδιορισμού προκύπτει από τη σκέψη, από την οποία ξεκινά και το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας, ότι κάθε άνθρωπος είναι ελεύθερος να κρίνει ποιες πτυχές της προσωπικότητάς του θα αποκαλύψει στους τρίτους, να επιλέγει την εικόνα με την οποία θα εμφανιστεί στον κοινωνικό του περίγυρο, να αποφασίζει πότε προσβάλλεται η προσωπικότητά του¹⁵. Η ελευθερία αυτοπροσδιορισμού θεμελιώνει και τη ελευθερία εκφράσεως, διότι δεν είναι δυνατόν να εκφράζει ελεύθερα τη γνώμη του (ούτε καν να έχει γνώμη) άτομο που αδυνατεί να αυτοπροσδιοριστεί¹⁶ 87.

Για τα πρόσωπα της επικαιρότητας υπάρχει δικαιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού να έχει πλήρη και ολοκληρωμένη εικόνα της προσωπικότητάς τους, γεγονός που σημαίνει και γνώση στοιχείων της ιδιωτικής ζωής τους, η οποία όμως δεν επιτρέπεται να φτάσει μέχρι την επέμβαση στη σφαίρα του απορρήτου. Τα πρόσωπα της επικαιρότητας οφείλουν, συνεπώς, να ανέχονται επεμβάσεις που δικαιολογούνται από το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης.

Ο καθορισμός της αξιώσεως σεβασμού της προσωπικότητας από τον ίδιο τον ενδιαφερόμενο περιορίζεται, ακόμα και για πρόσωπα που δεν ανήκουν στην επικαιρότητα, από το συνυφασμένο με την κοινωνική ζωή γενικό κίνδυνο εντοπισμού και αναγνωρίσεως από τους τρίτους, ο οποίος και συγκρούεται με το δικαίωμα ανωνυμίας.

---

¹⁴ Hubmann, *das Persönlichkeitsrecht*, σ. 175 επ. BVerfGE 54, σ. 148 επ.

¹⁵ Hanke, DVR 11 (1982), σ. 129.

¹⁶ Roellecke, *Meinungskampf und allgemeines Persönlichkeitsrecht*, JZ 1980, σ. 701 επ.

Ο ΠΑΡΑΝΟΜΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

Απαραίτητη προϋπόθεση για την προστασία της προσωπικότητας είναι ο παράνομος χαρακτήρας της προσβολής. Με εξαίρεση την άσκηση δικαιώματος της απαντήσεως, για την άσκηση αξιώσεως της αποζημιώσεως και ικανοποιήσεως της ηθικής βλάβης, όπως και για την άρση και παράλειψη της προσβολής στο μέλλον, απαιτείται η προσβολή της προσωπικότητας να είναι παράνομη. Ο παράνομος χαρακτήρας της προσβολής της προσωπικότητας συνίσταται στη χωρίς νόμιμο λόγο παραβίαση μιας δικαιικής αρχής που έχει τεθεί χάριν προστασίας του προσβληθέντος έννομου αγαθού¹⁷.

Σύμφωνα με τις αναθεωρημένες (1985) διατάξεις περί προστασίας της προσωπικότητας του ελβετικού αστικού κώδικα (άρθρο 28 εδ.2), «μία προσβολή είναι παράνομη εκτός αν δικαιολογείται από τη συναίνεση του θύματος, από ένα προέχον ιδιωτικό ή δημόσιο συμφέρον ή από το νόμο»¹⁸. Με τη διάταξη αυτή ορίζεται πλέον ρητώς ενώ στην ελληνική εννομη τάξη συνάγεται από τη νομολογία και υποστηρίζεται από τη θεωρία¹⁹, ότι: α) κάθε επέμβαση στην προσωπικότητα είναι κατ'αρχήν παράνομη λόγω του απόλυτου χαρακτήρα του δικαιώματος και β) κατ'εξαίρεση της αρχής αυτής, μία επέμβαση στην προσωπικότητα είναι νόμιμη, εάν ο δράστης μπορεί να επικαλεστεί έναν από τους απαριθμούμενους στο άρθρο 28 εδ.2 δικαιολογητικούς λόγους.

Ο κυρωτικός μηχανισμός των ΑΚ 57 και 59 ενεργοποιείται οσάκις η επέμβαση στο χώρο της προσωπικότητας είναι σημαντική. Στο πλαίσιο της κοινωνικής συμβιώσεως, ορισμένες επεμβάσεις είναι αναπόφευκτες και, για το λόγο αυτό, πρέπει να είναι ανεκτές. Αυτό είναι και το νόημα της κρατούσας στη γερμανική θεωρία απόψεως της «κοινωνικής προσφορότητας» (Sozialadequanz). Παράνομη είναι η επέμβαση στην προσωπικότητα, αν υπερβαίνει το όριο, το οποίο θέτουν οι συνθήκες της κοινωνικής συμβιώσεως. Όταν στη συγκεκριμένη περίπτωση υφίσταται υπέρβαση του ορίου της κοινωνικώς πρόσφορης συμπεριφοράς, γεννάται θέμα προσβολής της προσωπικότητας.

---

¹⁷ Γαζής, *Γενικαί αρχαί*, σ.34,42 επ. Παπαντωνίου, *Γενικές αρχές*, σ.134 επ. Γεωργιάδης, *Γενικές αρχές* (β' έκδ.) σ.126 επ. Tercier, *Le nouveau droit de la personnalité*, 1984, σ.84

¹⁸ Tercier, *όπ.*

¹⁹ Γαζής, *όπ.*, σ.42. Παπαντωνίου, *όπ.*, σ.134 επ. Γεωργιάδης, *όπ.*, σ.129

ΠΡΟΣΒΟΛΗ ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΒΙΟΥ

Ο ιδιωτικός βίος, αντίθετα από την τιμή, είναι από τα αγαθά της προσωπικότητας που προσβάλλονται τόσο κατά το στάδιο της δημοσιογραφικής έρευνας όσο και κατά τη δημοσίευση. Χαρακτηριστικό, επίσης, του δικαιώματος είναι ότι, ενώ πηγάζει από το δικαίωμα-πλαίσιο της προσωπικότητας, περιλαμβάνει κι αυτό μια σειρά από επιμέρους έννομα αγαθά, τα οποία, σε άλλες έννομες τάξεις, τείνουν ή έχουν ήδη αναχθεί σε αυτοτελή δικαιώματα, όπως το δικαίωμα της ανωνυμίας²⁰ ή το δικαίωμα της εξωτερικής εικόνας της ζωής²¹. Ως προσβολές του ιδιωτικού βίου θεωρούνται οι επεμβάσεις με τις οποίες παραβιάζονται τα όρια του ιδιωτικού βίου, όπως η συστηματική παρακολούθηση, η υποκλοπή ιδιωτικών συζητήσεων μέσω τεχνικών εγκαταστάσεων κάθε είδους, η μυστική φωτογράφιση σε ιδιωτικούς χώρους, η αποκάλυψη πτυχών της ιδιωτικής ζωής από τα μέσα μασικής ενημέρωσης κ.ο.κ.²²

Σφαίρα του ιδιωτικού βίου θεωρείται ο χώρος που αυτοπροσδιορίζει κάθε άτομο, προκειμένου να ασκεί μέσα σε αυτόν τις προσωπικές και οικογενειακές του δραστηριότητες απερίσπαστο από παρεμβάσεις και παρενοχλήσεις τρίτων. Ο χώρος αυτός εκτείνεται μεταξύ του ευρύτερου πλαισίου της κοινωνικής και επαγγελματικής ζωής ενός προσώπου και του απόρρητου χώρου της αυστηρά προσωπικής του ζωής. Η έκταση του ιδιωτικού βίου συγκαθορίζεται από τις τρέχουσες κοινωνικές αντιλήψεις στο συγκεκριμένο χρόνο και στο συγκεκριμένο πεδίο δράσεως, αφού ληφθεί υπ' όψη η θέση του ενδιαφερόμενου προσώπου στον κοινωνικό περίγυρο²³.

---

²⁰ Neumann-Duesberg, *Persónlichkeitsrecht und Namensanonymität*, JZ 1970, σ.564
Luethly, *Zivilrechtliche Probleme der identifizierenden Berichterstattung am Beispiel der Presse*.

²¹ Reinhardt, *Das Lebensbild und der Schutz der Persónlichkeit im modernen Privatsrecht*, Festschr. für E.Schwinge 1973, σ.127 επ.

²² Hubmann, *Das Persónlichkeitsrecht*, σ.320 επ. Γαζής, *Γενικαί αρχαί* σ.35 Παπαντωνίου, *Γενικές αρχές*, σ.132 επ. Κρίππας, *Η ελευθερία του τύπου έναντι του δικαιώματος επί του ιδιωτικού βίου*, passim.

²³ Μιχαηλίδης-Νουάρος, *Το απαραβίαστο του ιδιωτικού βίου και η ελευθερία του τύπου*, ΤοΣ 1983, σ.379.

Οι διεθνείς συμβάσεις περί προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, αφ' ενός, κατοχυρώνουν το απαραβίαστο της ιδιωτικής ζωής και, αφ' ετέρου, προβλέπουν δυνατότητες περιορισμού του για την προστασία δικαιωμάτων άλλων, εισάγοντας έτσι την ανάγκη στάθμισης των συγκρουόμενων συμφερόντων και πρακτικής εναρμόνισης, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, του δικαιώματος της προσωπικότητας και της ελευθερίας έκφρασης.

ΠΑΡΑΝΟΜΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΒΙΟ

Οι ιδιαιτερότητες των προσβολών της προσωπικότητας μέσω επεμβάσεων του τύπου στον ιδιωτικό βίο δικαιολογούν την ιδιαίτερη αντιμετώπιση τόσο του παρανόμου όσο και των δικαιολογητικών λόγων ή λόγων που αίρουν τον παράνομο χαρακτήρα της συμπεριφοράς. Η απλή έκφραση γνώμης δεν μπορεί, σε καμιά περίπτωση, να θεωρηθεί ότι θίγει το δικαίωμα του ιδιωτικού βίου, διότι το δικαίωμα αυτό αποσκοπεί να αποτρέψει τη γνωστοποίηση του τρόπου ζωής ενός προσώπου χωρίς τη θέλησή του. η διάδοση πραγματικών περιστατικών από την ιδιωτική σφαίρα ενός προσώπου συνιστά, κατ' αρχήν, παράνομη συμπεριφορά, εφ' όσον ο θιγόμενος επιθυμεί τη διαφύλαξη της μυστικότητας των στοιχείων αυτών. Το διαδιδόμενο πραγματικό γεγονός πρέπει να είναι αληθές, να ανταποκρίνεται δηλ. στην πραγματικότητα, διότι αλλιώς δεν καθίσταται γνωστό στοιχείο της ιδιωτικής ζωής του θιγομένου. Δεν αποκλείεται όμως αναληθή πραγματικά περιστατικά που αναφέρονται στον ιδιωτικό βίο, να επιφέρουν προσβολή της τιμής. Παρά το γεγονός ότι το συμφέρον διαφύλαξεως μυστικότητας είναι μεγαλύτερο, όταν πρόκειται για πραγματικά περιστατικά που συνδέονται με την τιμή ενός προσώπου, δεν απαιτείται τα διαδιδόμενα στοιχεία να είναι και προσβλητικά της τιμής. Η προσβολή του δικαιώματος του ιδιωτικού βίου δικαιολογείται μόνο, όταν υπάρχει δικαιολογημένο συμφέρον. Το ενδιαφέρον πληροφόρησης πρέπει, στη συγκεκριμένη περίπτωση, να υπερβαίνει το συμφέρον κατοχύρωσεως της ιδιωτικής ζωής του θιγομένου. Το συμφέρον διαφύλαξεως του ιδιωτικού βίου έχει κατ' αρχήν την

προτεραιότητα. Υποχωρεί μόνο, όταν το ενδιαφέρον πληροφόρησης της κοινής γνώμης κριθεί ότι προέχει, μετά από ad hoc στάθμιση των συγκρουόμενων συμφερόντων, όπως συμβαίνει, όταν οι πληροφορίες αφορούν στον ιδιωτικό βίο προσώπων της επικαιρότητας ή έχουν επίπτωση σε θέματα που αφορούν το κοινωνικό σύνολο ή μερίδα του κοινωνικού συνόλου.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΣΦΑΙΡΑΣ

Η υποχρέωση σεβασμού της προσωπικότητας και της ιδιωτικής σφαίρας θεμελιώνεται κυρίως: α) στις διατάξεις των άρθρων 2 παρ.1,5 παρ.1,7 παρ.2,9,19 και 93 παρ.2 του Συντάγματος, που τριτενεργούν στις ακόλουθες διατάξεις, β) ΑΚ 57,58,59,60,914,919 και 920. γ) Κωδ. Ποιν. Δικ. 329 παρ.1 και 330 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 ν. 1419/1984. δ) Ποιν. Κωδ. άρθρα 361-367,369,370 και 370 Α. ε) Σύμβαση της Ρώμης άρθρα 8,10(ιδίως παρ.2). στ) ΑΚ 281 και 288. ζ) ν.2472/97(άρθρο 7). η) ν.2462/1997 περί κυρώσεως του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα|(άρθρο 17). θ) ν.2690/1999(άρθρο 5 παρ.3).²⁴

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

Η ευθύνη του τύπου ως παράγοντας διαμορφώσεως της κοινής γνώμης, δεν περιορίζεται στο καθήκον αλήθειας ούτε στη συμβολή για τον σχηματισμό της πολιτικής βουλήσεως του αναγνωστικού κοινού. Από την επίδραση, την οποία ασκεί στην πολιτική, οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική ή ηθική ζωή της χώρας, πηγάζουν και οι αυξημένες υποχρεώσεις του τύπου όσον αφορά την παροχή πληροφοριών και γνώσεων. Οι υποχρεώσεις αυτές πηγάζουν από το χαρακτήρα της ελευθερίας του τύπου ως πολιτικού δικαιώματος, το

²⁴ Όσον αφορά τα ηλεκτρονικά ΜΜΕ η υποχρέωση σεβασμού στηρίζεται επιπλέον και, σε α) Άρθρο 3 παρ.1 β) ν.2328/95, β) ν. 2172/93(άρθρο 35 παρ.4 α), άρθρο μόνο ν.1178/81(απου εφαρμόζεται αναλόγως), ν.1730/87 (άρθρο 3 παρ.2 ε), γ) Κανονισμούς Δεοντολογίας 1/91 ΚΑΙ 2/91 του ΕΣΡ(κατ'εξουσιοδότηση του άρθρου 3 αρ.2 ν.1866/89).

οποίο,στη συγκεκριμένη περίπτωση προστατεύεται,εκτός από τη διάταξη του άρθρου 14 παρ.1,και από διατάξεις του άρθρου 1 παρ.2 και 3,άρθρου 5 παρ.1 και 29 παρ.1 του Συντάγματος,που αφορούν στη λαϊκή κυριαρχία,τη συμμετοχή των πολιτών στο δημόσιο βίο και την κοινωνική ζωή και τη λειτουργία των κομμάτων²⁵.Το καθήκον διαμορφώσεως της κοινής γνώμης εισχωρεί στο πεδίο του ιδιωτικού δικαίου μέσω της έννοιας του δικαιολογημένου συμφέροντος.(367 Ποιν.Κώδ.).

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΕΠΑΓΕΤΑΙ Η ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΕΚΦΡΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΕΩΣ

Κατά την εκτίμηση της "αναγκαιότητας" κρατικής επεμβάσεως στην ελευθερία του τύπου,λαμβάνονται υπ'όψη τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις που συνοδεύουν την άσκηση του δικαιώματος εκφράσεως.Η γενική και μόνο αναφορά στα παραπάνω καθήκοντα και υποχρεώσεις δεν αρκεί,προκειμένου να δικαιολογήσει επέμβαση κρατικής αρχής.Τα καθήκοντα αυτά πρέπει να εξειδικεύονται σε καθεμία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παρ.2 του άρθρου 10.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Λόγω ελλείψεως ειδικής νομοθετικής ρυθμίσεως,τα όρια της ερευνητικής δημοσιογραφίας,όχι μόνο στη χώρα μας αλλά και σε ξένες έννομες τάξεις,θα πρέπει να αναζητηθούν στις διατάξεις του κοινού δικαίου,από τις οποίες πηγάζουν και οι δεσμευτικές συναλλακτικές υποχρεώσεις του τύπου κατά την άσκηση της δημοσιογραφικής δραστηριότητας.Όπως αντικείμενο – άμεσο ή έμμεσο – της δημοσιογραφικής έρευνας είναι συνήθως το άτομο,είτε ως δημιουργός μιας καταστάσεως είτε ως θύμα,τα αγαθά της προσωπικότητας είναι εκτεθειμένα σε κάθε είδους παραβιάσεις.Οι κίνδυνοι της ερευνητικής δημοσιογραφίας για την προσωπικότητα επεκτείνονται όταν: Α.Η δημοσιογραφική έρευνα ταυτίζεται με τη διείσδυση στον ιδιωτικό βίο και την παραβίαση του απορρήτου. Β.Η δημοσιογραφική έρευνα παίρνει

²⁵ ΣτΕ 24129,4130/1980.Μάνεσης,*Συνταγματική θεωρία και πράξη*,σ.633.

Dagtolou, *Wesen und Grenzen der Pressefreiheit*,1963, σ.7,9 επ. Κονταξής,*Τύπος και δίκαιο* σ.359 επ.

ανακριτικό χαρακτήρα,απομακρυνόμενη από την πληροφόρηση. Γ.Η δημοσιογραφική έρευνα δε γίνεται με την οφειλόμενη ευσυνειδησία. Δ.Η δημοσιογραφική έρευνα διεξάγεται με χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληροφόρησης.

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΟΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΩΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Όρια ιδιωτικού δικαίου της ελευθερίας αναζήτησεως πληροφοριών εκ μέρους των δημοσιογραφικών οργάνων αποτελούν οι διατάξεις περί προστασίας της προσωπικότητας(ΑΚ 914,918,919 και 932),ο ν. 1178 του 1981 περί αστικής ευθύνης του τύπου,καθώς και οι διατάξεις του ν.2472 του 97 περί προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.Όσον αφορά στο άρθρο 7 παρ.2ζ του ν.2472 του 97,που καθιερώνει καθεστώς προηγούμενης άδειας για τη δημοσιογραφική επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων,τα οποία αφορούν σε δημόσια πρόσωπα ή πρόσωπα της επικαιρότητας,έχει υποστηριχθεί ότι προσκρούει στο 14 παρ.2 εδ. β του Σύντάγματος,το οποίο απαγορεύει απολύτως και αδιακρίτως τα προληπτικά μέτρα στον τύπο²⁶.

Η a priori οριοθέτηση του δικαιώματος της προσωπικότητας δεν είναι εφικτή,όπως δεν είναι δυνατή και η ιεράρχηση των επιμέρους αγαθών που περικλείει.Οσάκις αγαθό της προσωπικότητας έλθει σε σύγκρουση με τη δημοσιογραφική έρευνα,επιβάλλεται η στάθμιση των υπό κρίση εννόμων αγαθών και συμφερόντων με το δικαίωμα συγκεντρώσεως πληροφοριών εκ μέρους του τύπου,αρκεί να μην πλήττεται ο πυρήνας του δικαιώματος,δηλ.η αξία του ανθρώπου.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

Η προς τα έξω εξατομίκευση του ανθρώπου πραγματοποιείται με τη φωτογράφιση και τη μαγνητοσκόπησή του περoσσότερο απ'ό,τι με τη μαγνητοφώνησή του.Ο σεβασμός προς τον άνθρωπο επιβάλλει την αναγνώριση εξουσίας επιλογής από το ίδιο το άτομο του τρόπου και του

---

²⁶ Γνωμοδότηση Δ .Θ Τσάτσου,Β.Σκουρή,Φ.Σπυρόπουλου,*Το Σύνταγμα*, 1998,σ.497 επ.

χρόνου απεικονιστικής αποτυπώσεως της εξωτερικής του εμφανίσεως, καθώς και την κρίση, από τον ίδιο, για το εάν η εικόνα αυτή θα εκτεθεί ή όχι στην κοινή θέα. Είναι γενικώς αναγνωρισμένο ότι η αποτύπωση της εικόνας του ανθρώπου χωρίς τη συναίνεσή του, εμπίπτει στο πραγματικό της ΑΚ 57, εφ' όσον, όπως και στις προηγούμενες περιπτώσεις, δεν επικρατήσει αντίθετο συμφέρον. Έτσι συνιστά παράνομη προσβολή της προσωπικότητας η λήψη της εικόνας προσώπου με φωτογράφιση κλπ. ... χωρίς τη συναίνεση του προσώπου αυτού, εκτός αν πρόκειται για λήψη φωτογραφιών καθημερινής επικαιρότητας ή προσώπων που ανήκουν στη σύγχρονη ιστορία. Παράνομη είναι επίσης η φωτογράφιση προσώπου μετά την ανάκληση της συναίνεσής του.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΨΥΧΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ο κίνδυνος διαρρήξεως του εσωτερικού κόσμου του ανθρώπου δεν είναι μόνο θεωρητικός²⁷. Κάθε συστηματική ανάλυση της προσωπικότητας που επιχειρείται χωρίς τη συναίνεση του φορέα της προσκρούει στο δικαίωμα σεβασμού της προσωπικότητας, οδηγώντας στην "απογύμνωση" του ανθρώπου, που γίνεται με τον τρόπο αυτό ευάλωτος στον κοινωνικό του περίγυρο. Έρευνα με την οποία το άτομο μετατρέπεται σε αντικείμενο πειραματισμού θίγει την ίδια την αξία του ανθρώπου. Αντίθετο συμφέρον που θα προσέκρουε στην προστασία της προσωπικότητας δε μπορεί να γίνει δεκτό στις περιπτώσεις αυτές. Μόνο η ενσυνείδητη απόφαση του ίδιου είναι δυνατόν να καταστήσει θεμιτή μία συστηματική έρευνα μέσα στον εσωτερικό κόσμο ενός προσώπου. Κατ' εξαίρεση θεωρείται ότι υπάρχει σιωπηρή συναίνεση για τη γραφολογική ανάλυση του χαρακτήρα ενός προσώπου βάσει ιδιόγραφου βιογραφικού σημειώματος, που ο ίδιος παρέδωσε π.χ. με την προοπτική προσλήψεώς του²⁸. Από την παράδοση όμως του σημειώματος δε συνάγεται σιωπηρή συναίνεση για τη δημοσίευση

²⁷ Hubmann, όπ., σ.306 επ. Παπαντωνίου όπ., σ.129 επ.

²⁸ Schwerdnter, *Muench.Komm.BGB*, παρ.12, αρ.197. Hubmann, όπ., σ.30

των πορισμάτων της γραφολογικής έρευνας ή για τη με οποιονδήποτε τρόπο περαιτέρω χρησιμοποίησή της.

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Αποκαταστατικές αγωγές είναι τα ένδικα βοηθήματα που παρέχονται σε ένα πρόσωπο του οποίου προσβλήθηκε η προσωπικότητα, προκειμένου να λάβει από τον υπεύθυνο της προσβολής παροχή που θα του επιτρέψει, στο μέτρο του δυνατού, να επαναφέρει το προσβληθέν αγαθό στην προτέρα κατάσταση. Όπως συνάγεται από τον παραπάνω ορισμό, οι αποκαταστατικές αγωγές έχουν τρία κοινά χαρακτηριστικά:

1^ο Συνδέονται με μια προσβολή που ανάγεται στο παρελθόν.

2^ο Αποσκοπούν στην επανόρθωση των συνεπειών της προσβολής για το θύμα.

3^ο Συνεπάγονται παροχή εκ μέρους του εναγομένου, η οποία είναι συνήθως περιουσιακού χαρακτήρα.

Αντίθετα από τις αμυντικές αγωγές, που σκοπό έχουν την πρόληψη, καταστολή ή εξουδετέρωση μιας προσβολής, οι αποκαταστατικές αγωγές αποβλέπουν στο να υποχρεώσουν τον εναγόμενο σε παροχή, η οποία διορθώνει, αποκαθιστά ή αναιρεί τις συνέπειες της προσβολής²⁹. Η παραπάνω διάκριση έχει μεγάλη πρακτική σημασία διότι, ενώ οι αμυντικές αγωγές παρέχονται για παράνομη απλώς προσβολή, οι αποκαταστατικές προϋποθέτουν κατά κανόνα υπαιτιότητα. Οι δύο κατηγορίες αγωγών στηρίζονται σε διαφορετικά θεμέλια. Οι αμυντικές αγωγές τείνουν να υποχρεώσουν τον εναγόμενο σε συμπεριφορά που αναιρεί την προσβολή. Θα πρέπει, συνεπώς, να είναι ακόμα σε θέση να επέμβει στο αίτιο της προσβολής. Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση που ο εναγόμενος μπορεί να σταματήσει την προσβολή που προκάλεσε ο ίδιος ή να περιορίσει τις συνέπειές της εφ' όσον η προσβολή συνεχίζεται. Απαιτείται, συνεπώς, η προσβολή να διαρκεί ακόμα ή να μπορεί να επαναληφθεί ή έστω να επίκειται. Αντίθετα, οι αποκαταστατικές αγωγές τείνουν να υποχρεώσουν τον εναγόμενο να επανορθώσει τις συνέπειες προηγούμενης προσβολής μέσω καταβολής μιας παροχής, κατά κανόνα περιουσιακής φύσεως, π.χ. δημοσίευμα δαπάναις του εναγομένου, η παροχή όμως αυτή δεν καταβάλλεται ποτέ στον ίδιο τον αντίδικο.

---

²⁹ Tercier, όπ, σ.234

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ("Right of publicity")

Στην Ευρώπη, και ειδικότερα στην Ελλάδα, η αναγνώριση δικαιώματος του ατόμου να ελέγχει την οικονομική χρήση και εκμετάλλευση του ονόματός του και της εικόνας του, παραμένει εντεταγμένο στην ΑΚ 57, θεωρούμενος τόσο από τη νομολογία όσο και από το μεγαλύτερο μέρος της θεωρίας, έκφανση του γενικού δικαιώματος της προσωπικότητας.

Η έλλειψη αναλυτικής ρύθμισης οφείλεται, βέβαια, και στο γεγονός, ότι στο πρόβλημα αυτό εμφανίστηκε σχετικά πρόσφατα. Με τη ραγδαία όμως εξέλιξη της σύγχρονης τεχνολογίας και την "εισβολή" των ΜΜΕ στη ζωή μας, περιπτώσεις οικονομικής εκμετάλλευσης στοιχείων της προσωπικότητας τρίτων, χωρίς να προϋπάρχει σχετικό δικαίωμα, παρατηρούνται ολοένα και συχνότερα.

Β΄ ΜΕΡΟΣ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Στο εδώλιο οδεύει ο μητροπολίτης Αττικής Παντελεήμων

Αντιμέτωπος με τη Δικαιοσύνη θα βρεθεί ο μητροπολίτης Αττικής κ. Παντελεήμων, ο οποίος έχει τεθεί σε εξάμηνη αργία από τη Διαρκή Ιερά Σύνοδο, καθώς κατόπιν ελέγχου που διενεργήθηκε προέκυψε ότι οι καταθέσεις του ξεπερνούν το 1 δις. δραχμές. Οι λόγοι για τους οποίους, όπως όλα δείχνουν, θα καθίσει στο εδώλιο ο μητροπολίτης, αφορούν τα οικονομικά της Ιεράς Μονής του Οσίου Εφραίμ, απ' όπου φαίνεται να έχει υπεξαιρέσει ποσό που υπερβαίνει τα 100 εκατομμύρια δραχμές. *Συγκεκριμένα, το Συμβούλιο Εφετών με το υπ' αριθμόν 5064/2005 βούλευμα, που εξέδωσε, αποφάσισε ότι ο μητροπολίτης Αττικής παραπέμπεται να καθίσει στο εδώλιο του Τριμελούς Εφετείου Κακουρηγημάτων, κατηγορούμενος για το κακούρηγμα της υπεξαίρεσης σε*

συνδυασμό με τις επιβαρυντικές περιστάσεις του νόμου 1608 περί καταχραστών του Δημοσίου. Ο λόγος που συντρέχουν οι επιβαρυντικές αυτές περιστάσεις είναι ότι τα χρήματα φέρονται να υπεξαιρέθηκαν από το παγκάρι της Μονής, το οποίο εμπίπτει σε φορολογία.

Σύμφωνα με την κατηγορία, ο μητροπολίτης φέρεται να υπεξάιρεσε ποσό που υπερβαίνει τα 100 εκατομμύρια δραχμές την περίοδο 1996-1997. Σημειώνεται ότι η υπόθεση ήρθε στο φως μετά την προσφυγή, που κατέθεσαν οι μοναχές της Μονής, καταγγέλοντας το μητροπολίτη Αττική ως υπαίτιο της υπεξάιρεσης.

Ο μητροπολίτης Αττικής, Παντελεήμων, σε συνέντευξή του στην "Κ.Ε.", δηλώνει ότι δεν πρόκειται να αποχωρήσει από τη μητρόπολη, θεωρώντας τον εαυτό του αθώο για όσα του καταμαρτυρούν, τόσο για τις ροζ κασέτες όσο και για την αμύθητη περιουσία που κατηγορείται ότι απέκτησε. Αναφέρει ότι τον εκπλήσσει η συμπεριφορά του αρχιεπισκόπου απέναντί του, παρ'ότι αυτός τον στήριξε για την εκλογή νέων ιεραρχών. Υποστηρίζει, επίσης, ότι δε γνώριζε τις διασυνδέσεις του Γιοσάκη με δικαστές και ότι ποτέ δε διέθετε υπεράκτια εταιρεία.

Υπόγειες σχέσεις μεταξύ δικαστών και ανώτατων εκκλησιαστικών παραγόντων

Μια νέα "αποκάλυψη" ήρθε στη δημοσιότητα. Πρόκειται για έναν διάλογο με φερόμενους πρωταγωνιστές το μητροπολίτη Αττικής Παντελεήμονα και τον δικηγόρο του. Στην κασέτα υπάρχει συνομιλία του μητροπολίτη Αττικής Παντελεήμονα με ανώτατο δικαστή- ανέφερε και το όνομά του- που έχει πεθάνει.

Κύκλοι του Συμβουλίου της Επικρατείας, σχολιάζοντας όσα μεταδόθηκαν, ανέφεραν ότι είναι πρακτική χρόνων, όταν εκδικάζεται μια υπόθεση ενώπιον του ανώτατου δικαστηρίου, ***οι διάδικοι να συνομιλούν και να ανταλλάσσουν απόψεις με τον εισηγητή της υπόθεσης, ακόμη και με τον πρόεδρο του Τμήματος.***

Η συγκεκριμένη υπόθεση αφορούσε αίτηση ακύρωσης κατά της εκλογής του μητροπολίτη Αττικής Παντελεήμονα, η οποία με απόφαση του 2000 απορρίφθηκε ομόφωνα από το Γ' Τμήμα του ΣτΕ. Την κασέτα ζήτησε ο προϊστάμενος της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Δημήτρης Παπαγγελόπουλος, ενώ ενημερώθηκε κι ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Δημήτρης Λινός.Οι διάλογοι,εάν είναι πραγματικοί,είναι προϊόν υποκλοπής.Οι κάτοχοι των κασετών έκαναν πολλές αναπαραγωγές και ένα μέρος των κασετών παρέδωσαν σε δημοσιογράφους.Το ενδιαφέρον είναι ότι,σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις,πρόκειται για έναν μηχανισμό που προφανώς στήθηκε και λειτουργεί τα τελευταία χρόνια για να πιέζει,όταν κρίνεται αναγκαίο.Μόνο που αυτήν τη φορά φαίνεται πως τα πράγματα ξέφυγαν από τον έλεγχο.Με δήλωσή του,ο υπουργός Επικρατείας και κυβερνητικός εκπρόσωπος Θ.Ρουσόπουλος δήλωσε ότι κάθε προσπάθεια για κάθαρση στο χώρο της Εκκλησίας βρίσκει την υποστήριξη της κυβέρνησης.

''Ιεροδικεία''

Πολλοί ιεράρχες,αναφερόμενοι σε όλα όσα συμβαίνουν στο εσωτερικό της Εκκλησίας,θυμούνται την εποχή της δικτατορίας.Οι ίδιοι πιστεύουν ότι η πρόταση του αρχιεπισκόπου Χριστόδουλου προς τον υπουργό Δικαιοσύνης,να αναλάβει η Σύνοδος απευθείας εκκλησιαστικές υποθέσεις χωρίς να ζητείται η γνώμη του οικείου ιεράρχη,θυμίζει τον ''αναγκαστικό νόμο 214'' του 1967,της εποχής της δικτατορίας.Τότε,που οι μητροπολίτες πρώην Αττικής Νικόδημος και πρώην Θεσσαλιώτιδος Κωνσταντίνος μεσουρανούσαν στην Ιεραρχία,αφού πρώτα είχαν ''εκλεγεί'' από τον Ιερόνυμο Κοτσώνη που είχε ''εκλέξει'' η αριστίνδη Σύνοδος.

Ο νόμος 214 προέβλεπε δύο εκκλησιαστικά δικαστήρια.Ένα για τους αρχιερείς και ένα για τους κληρικούς των άλλων βαθμίδων.Επρόκειτο για ''ιεροδικεία''.Ο νόμος έδινε τη δυνατότητα σε όσους είχαν τον έλεγχο της Ιεραρχίας,δηλώνει τον Ιερόνυμο και μητροπολίτες,όπως ο τότε Αττικής Νικόδημος Γκατζιρούλης και ο Θεσσαλιώτιδος Κωνσταντίνος-οι πρωταγωνιστές των ''αποκαλύψεων''-να οδηγούν εκτός Ιεραρχίας τους αντιπάλους τους.Η απώλεια της ''έξωθεν καλής μαρτυρίας'',που γινόταν με πολλούς τρόπους-δεν είναι γνωστό αν υπήρξε περίπτωση υποκλοπής τηλεφωνικής συνομιλίας σήμαινε αυτόματα απομάκρυνση από την ιερατική θέση.Με συνοπτικές διαδικασίες.Ο κίνδυνος μιας τέτοιας εξέλιξης

ελλοχεύει και σήμερα,αν η διοικούσα Εκκλησία ακολουθήσει τις ίδιες μεθόδους.

Από τη συστατική επιστολή Χριστόδουλου στα Ιεροσόλυμα

Το όνομα του Απόστολου Βαβύλη έγινε ευρέως γνωστό όταν στην αρχή της δίνης της εκκλησιαστικής κρίσης ήρθαν στη δημοσιότητα δύο συστατικές επιστολές του αρχιεπισκόπου Χριστόδουλου. Η πρώτη αφορούσε έναν νεαρό Βορειοηπειρώτη που εργαζόταν στο βιβλιοπωλείο της Μητρόπολης Δημητριάδος και κατηγορήθηκε για υπόθεση ναρκωτικών. Ο αρχιεπίσκοπος ενημέρωνε τους δικαστές ότι ο νεαρός δεν υπήρχε περίπτωση να έκανε εμπόριο ναρκωτικών και για το λόγο αυτό δεν έπρεπε να καταδικαστεί.

Ένα χρόνο αφ'ότου ο κ.Χριστόδουλος έδωσε τη συστατική επιστολή, ο Βαβύλης συνελήφθη και **κατηγορήθηκε για μεταφορά ναρκωτικών από την Ιταλία στην Ελλάδα**. Στις δίκες που ακολούθησαν, το 1991 και το 1993, οι ποινές που του επιβλήθηκαν είχαν ανασταλτικό χαρακτήρα. Κι ενώ στην Ελλάδα μπορούσε να κυκλοφορεί ελεύθερος, οι ιταλικές δικαστικές αρχές το 1994 εξέδωσαν ένταλμα σύλληψης έπειτα από καταδικαστική απόφαση για την υπόθεση ναρκωτικών που είχε δικαστεί στην Ελλάδα.

Ο Βαβύλης, παρ'όλα αυτά, στην εξαετία 1994-2000 "χρίστηκε" πληροφοριοδότης της Ασφάλειας σε θέματα ναρκωτικών, έγραψε εγχειρίδιο που διδασκόταν στις αστυνομικές σχολές, εκπροσώπησε εταιρείες συστημάτων ασφαλείας στο υπουργείο Δημόσιας Τάξης, συνεργάστηκε με χρημαστηριακή εταιρεία που ανήκε σε συγγενή μητρολίτη, που την προηγούμενη βδομάδα παραιτήθηκε, και φέρεται να ανέπτυξε και κάποια μορφή δραστηριότητας στην υπόθεση των πυραμίδων στην Αλβανία.

Επίσημως στην Ελλάδα καταζητείται από το Μάιο του 1998, καθώς το διεθνές ένταλμα σύλληψης της Ιντερπόλ, που είχε εκδοθεί το Μάιο του 1994 από τις ιταλικές αρχές, παρέμενε αδρανές. Ο Βαβύλης για το λόγο αυτό δεν ήταν ουσιαστικά καταζητούμενος μέχρι το 1997, όταν το Εφετείο Κακουρηγημάτων Λάρισας εξέδωσε άλλο ένταλμα σύλληψης που είχε σχέση με την περίοδο που ήταν υπόδικος και κρατούνταν στη φυλακή του Βόλου.

Από το Μάιο του 1996 μέχρι τον Ιανουάριο του 1999 λειτουργούσε κατάστημα δίπλα από τη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αττικής (Γάδα), στη λεωφόρο Αλεξάνδρας.

Στο Άγιον Όρος πήγε το 1998 έπειτα από τηλεφωνική σύσταση του αρχιεπισκόπου Χριστόδουλου, όπου και **ανέπτυξε σχέσεις με αγιορείτες**

μοναχούς.Ένας από αυτούς,ο Ιωνάς Μούρτος,του φάνηκε χρήσιμος,όταν παρουσιάστηκε ως μάρτυρας για έκδοση αστυνομικής ταυτότητας.

Ήταν λίγο πριν πάει στα Ιεροσόλυμα,όταν πήγε στο Αστυνομικό Τμήμα Καπανδριτίου,έβγαλε ταυτότητα με ψεύτικα στοιχεία(Απόστολος Φωκάς) και στη συνέχεια στη Νομαρχία Μαγνησίας έβγαλε διαβατήριο με τα ίδια ψεύτικα στοιχεία.

Στις αρχές του 2001 ο Βαβύλης ως Φωκάς φτάνει στα Ιεροσόλυμα για να βοηθήσει στην εκλογή Ειρηναίου στον πατριαρχικό θρόνο.Το ενδιαφέρον της υπόθεσης είναι ότι ο Βαβύλης πήγε στα Ιεροσόλυμα κατόπιν προτροπής κάποιου που τον γνώρισε στον κ.Ειρηναίο.Σε ανύπθτο χρόνο,το Φεβρουάριο του 2004,αναφερόμενος στο πώς πήγε στα Ιεροσόλυμα σε κατάθεσή του σε εισαγγελέα του Ισραήλ,μεταξύ άλλων ο Βαβύλης υποστήριξε:“ **Ήμουν ο κεντρικός υποστηρικτής του κ.Ειρηναίου στην προεκλογική περίοδο,κατόπιν αιτήματος του επικεφαλής της ελλαδικής Εκκλησίας(σ.σ εννοεί τον αρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο),τον οποίο σέβομαι και θαυμάζω**”.Από τα Ιεροσόλυμα έφυγε,όπως προκύπτει από τα λεγόμενά του,γιατί τον απομάκρυνε ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων.

Γύρω στο 2002 παίρνει “ρασοευχή” και αυτοσυστήνεται ως μοναχός Ραφαήλ.

Λίγο καιρό αργότερα εμφανίζεται μεταξύ Αθήνας και Ιταλίας,όπου συμμετείχε στις δραστηριότητες της Magna Grecia.Στην οργάνωση συμμετείχαβ ο Νικόδημος Φαρμάκης της “Χρυσοπηγής” κι ο Γιάννης Τριανταφυλλάκης.Και οι τρεις είχαν πάει στα Ιεροσόλυμα,σύμφωνα με καταθέσεις τους,να βοηθήσουν στην εκλογή Ειρηναίου.Η γνωστοποίηση της σχέσης του Απόστολου Βαβύλη με τον Πατριάρχη Ειρηναίο και τον αρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο έφερε σε δύσκολη θέση και τους δύο κληρικούς.

Σε συνεδρίαση της Ιεράς Συνόδου ο Πατριάρχης Ειρηναίος είπε ότι τον Βαβύλη τον έστειλε στα Ιεροσόλυμα ο αρχιεπίσκοπος Χροστόδουλος.Στη συνέχεια εξέδωσε και ανακοίνωση για το ίδιο θέμα.Η απάντηση της Αρχιεπισκοπής Αθηνών ήταν άμεση.“Δε στείλαμε πουθενά κανέναν”.Και το ερώτημα ποιος από τους δύο ιεράρχες είναι πιο κοντά στην αλήθεια παραμένει χωρίς να έχει δοθεί απάντηση.

Ζητούν κατασχέσεις για την κομπίνα στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων

Η υπόθεση υπεξαίρεσης χρημάτων από το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων, από το διαχειριστή της περιουσίας, εξελίσσεται σε αστυνομική ιστορία. Εκτός από την ανησυχία της Αγιοταφίτικης Αδελφότητας υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον κι από τις διπλωματικές υπηρεσίες της Ελλάδος, του Ισραήλ, της Ιορδανίας και της Παλαιστινιακής Αρχής.

Το Πατριαρχείο είναι ελληνορθόδοξο, οι ιεράρχες είναι Έλληνες με ιορδανική υπηκοότητα και εκκλησιαστικά εκτείνεται στο Ισραήλ, την Ιορδανία και την Παλαιστίνη. Στους κόλπους του υπάρχουν και πολλοί Άραβες. *Το ενδιαφέρον αφορά κυρίως την ακίνητη περιουσία του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων και τα πληρεξούσια που εμφανίστηκαν με την υπογραφή του Πατριάρχη Ειρηναίου, με τα οποία φέρεται να εξουσιοδοτούσε το διαχειριστή να ενοικιάζει ακίνητα και εκτάσεις της Εκκλησίας.* Οι δικηγόροι του Πατριαρχείου ερευνούν την πιθανότητα ο άνθρωπος που "εγκατέλειψε την εργασία του στο Πατριαρχείο" να έχει επωφεληθεί των πληρεξουσίων βάζοντας το Πατριαρχείο σε περιπέτειες. Αισιοδοξούν, όμως, ότι κάτι τέτοιο δεν έχει συμβεί, καθώς οι αριθμοί πρωτοκόλλου δύο πληρεξουσίων που είδαν το φως της δημοσιότητας αντιστοιχούν σε άλλα πατριαρχικά έγγραφα. Υπάρχει πιθανότητα τα πληρεξούσια να είναι πλαστά.

Το θέμα έχει πολλές πτυχές. Σύμφωνα με ιεράρχες του Πατριαρχείου, που δεν επιθυμούν να γραφτεί το όνομά τους, επικαλούμενοι απόφαση που τους απειλεί με κυρώσεις αν μιλήσουν χωρίς άδεια, ο διαχειριστής της περιουσίας που "μετακόμισε", υπήρξε μεταξύ άλλων υπεύθυνος για το συγκρότημα κατοικιών "Ανδρομέδα". Εκεί έμεναν κατά καιρούς συγγενείς του Πατριάρχη. Ο διαχειριστής ήταν μεταξύ εκείνων που συνόδευαν τον Πατριάρχη στα ταξίδια του. Η γνωριμία με τον Ειρηναίο έγινε μέσω μητροπολίτη, που ακόμα και σήμερα παραμένει πιστός στον Πατριάρχη. Είχε προηγηθεί η γνωριμία του μητροπολίτη με τον διαχειριστή μέσω ενός νεαρού, που στο παρελθόν ήταν μοντέλο και τώρα εργάζεται στην τηλεόραση.

"70 ιεράρχες-πιστολάδες" και ποιους ιεράρχες επηρεάζει η Χρυσοπηγή του παρασκηνίου

Ο τέως πρόεδρος του ΣΥΝ κατήγγειλε στη Βουλή ότι *εβδομήντα κληρικοί κι ιεράρχες οπλοφορούν*, ζήτησε τη διάλυση της "Χρυσοπηγής" και των

άλλων παραεκκλησιαστικών οργανώσεων, αλλά και τον έλεγχο στην οργάνωση "φίλοι του Τζανείου", της οποίας, κατά τον ίδιο, ηγείται ο μητροπολίτης Πειραιώς Καλλίνικος.

Η Μοναστική Αδελφότητα της Χρυσοπηγής το τελευταίο διάστημα βρίσκεται στο επίκεντρο των εξελίξεων. Κι αυτό κυρίως για δύο λόγους. Ο πρώτος είναι ότι ο αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος προέρχεται από το μοναστήρι, του οποίου υπήρξε ιδρυτικό μέλος. Ο δεύτερος είναι ότι ο ιερομόναχος Νικόδημος Φαρμάκης, στέλεχος του μοναστηριού, είναι εκ των πρωταγωνιστών, καθώς αποδείχτηκε ότι διατηρούσε σχέσεις με τον Απόστολο Βαβύλη.

Το ενδιαφέρον είναι ότι τα στελέχη της Χρυσοπηγής συμμετέχουν τα τελευταία χρόνια στη νομή εξουσίας της Εκκλησίας. Και αυτό, κυρίως μέσω της προώθησης εκλεκτών υποψηφίων ή με επιθέσεις εναντίον άλλων. Στόχος της είναι να αυξάνει τη δύναμή της όλο και περισσότερο.

Κλυδωνίζεται η Εκκλησία από την υπόθεση Γιοσάκη

Ισχυρότατες αναταράξεις στο εσωτερικό της Εκκλησίας προκαλούν οι ***αποκαλύψεις για το ρόλο του αρχιμανδρίτη Ιάκωβου Γιοσάκη στο παραδικαστικό κύκλωμα***, αλλά και οι "διασυνδέσεις" του με ιεράρχες, ακόμη και από το περιβάλλον του αρχιεπισκόπου.

Ο αρχιμανδρίτης Ιάκωβος Γιοσάκης κατηγορείται από την Εισαγγελία Πρωτοδικών Πειραιώς για υπεξαίρεση αρχαιοτήτων ιδιαίτερα μεγάλης αξίας σε βαθμό κακουργήματος από το Μάρτιο του 2003. Η υπόθεση μετά την άσκηση της ποινικής δίωξης, διαβιβάστηκε στην 7^η τακτική ανακρίτρια και η εξέτασή της επισπεύθηκε ύστερα από τις πρόσφατες αποκαλύψεις.

Το 1997 ομάδα πολιτών από τα Κύθηρα είχε υποβάλει μήνυση κατά συγκεκριμένων προσώπων, μεταξύ των οποίων ήταν και ο αρχιμανδρίτης Ιάκωβος Γιοσάκης.

Η υπόθεση, ύστερα από την άσκηση των ποινικών διώξεων, ανατέθηκε στην ανακρίτρια κ. Δαβίου, η οποία, αφού έλαβε καταθέσεις απ' όλους τους κατηγορούμενους, απέστειλε τη δικόγραφο στην Εισαγγελία Εφετών, λόγω του θέματος της αρχαιοκαπηλίας.

Ο αρμόδιος εισάγγελεας Εφετών,στη συνέχεια,εισήγαγε την πρότασή του στο Συμβούλιο Εφετών το οποίο,με τη σειρά του,εξέδωσε το σχετικό βούλευμα.**Με το συγκεκριμένο βούλευμα οι κατηγορίες έγιναν πλημμελήματα.**

Λίγο καιρό μετά τη δημοσίευση του βουλεύματος οι μηνυτές διαπίστωσαν,προς μεγάλην τους έκπληξη,ότι ανάμεσα στους κατηγορουμένους δε βρισκόταν ο αρχιμανδρίτης Ιάκωβος Γιοσάκης!

Ύστερα από την αποκάλυψη ότι ο Ιάκωβος Γιοσάκης,για λόγους που ερευνώνται,δεν είχε συμπεριληφθεί στους κατηγορούμενους,η Εισαγγελία Πειραιώς προχώρησε στην άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον του για υπεξαίρεση αρχαιοτήτων ιδιαίτερα μεγάλης αξίας σε βαθμό κακουργήματος.Η δίωξη αυτή ασκήθηκε το Μάρτιο του 2003 και στη συνέχεια διαβιβάσθηκε στην ανακρίτρια κ Τζελέπη.

Πανορθόδοξη "απομόνωση" στον Πατριάρχη Ειρηναίο

Η εμμονή του Πατριάρχη Ειρηναίου να μην κατανοεί τη δεινή κατάσταση που έχουν προκαλέσει οι πράξεις του και η εν γένει συμπεριφορά του,κλιμακώνει την ένταση τόσο στους κόλπους της Αγιοταφικής Αδελφότητας όσο και στο χριστεπώνυμο πλήρωμα.Αξιοσημείωτο του κλίματος που επικρατεί είναι η φημολογία που κυκλοφορεί τις δύο τελευταίες μέρες,η οποία φέρει τον Πατριάρχη Ειρηναίο να υπόσχεται,να εκβιάζει και να απειλεί.

Σύμφωνα με Αγιοταφίτη Κληρικό οι υποσχέσεις του κ.Ειρηναίου έχουν να κάνουν με μια απέλπιδα προσπάθεια που καταβάλλει προκειμένου να διατηρήσει τους λιγοστούς υποστηρικτές του.Τάζει "λαγούς και πετραχήλια" σ'όλους αυτούς που τον στηρίζουν.Σε άλλους υπόσχεται πως θα τους εκλέξει Αρχιερείς,σ'άλλους ότι θα τους αναβαθμίσει και σ'άλλους δίνει υπόσχεση πως θα υλοποιήσει τα όποια αιτήματά τους.**Ο εκβιασμός και η απειλή συνίσταται στη διάδοση περί έκτακτης σύγκλησης της Ιεράς Συνόδου και καθαίρεσης όλων εκείνων που αντιδρούν και τάσσονται υπέρ της αποπομπής του.**

Σύμφωνα με ντικουμέντα και με μαρτυρίες,ο Ειρηναίος,ως έξαρχος στην Αθήνα,ήταν εκ των πρωταγωνιστών στην υπόθεση "Βηθλεέμ 2000",στην εταιρεία που στήθηκε από το Πατριαρχείο,προκειμένου να εκμεταλλευτεί εμπορικά και κερδοφόρα τον εορτασμό από τα 2000 χρόνια του Ιησού!

Στη "Βηθλεέμ 2000"συμμετείχαν με ποσοστό 50% το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων και η εταιρεία Hyperco με έδρα τη Θεσσαλονίκη.Μέσα από το σχήμα,όπως βεβαιώνουν ιεράρχες,επιχειρήθηκε η παράκαμψη του Πατριάρχη Διόδωρου στην Ιερουσαλήμ.

Την ευθεία σύγκρουση με την ελληνική κυβέρνηση επέλεξε ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων κ Ειρηναίος.

Μία μέρα μετά την υπόδειξη των Αθηνών να παραιτηθεί,ο κ Ειρηναίος δήλωσε ότι είναι "ισόβιος" και υπέδειξε στην κυβέρνηση να μην παρεμβαίνει στα εσωτερικά του Πατριαρχείου.

Σε μία άλλη κίνησή του,με προφανή στόχο να εξασφαλίσει τη στήριξη του Αμμάν,υπέγραψε ενώπιον του υπουργού Εσωτερικών της Ιορδανίας τρεις υπεύθυνες δηλώσεις,με τις οποίες εγγυήθηκε την πλήρη εφαρμογή του ιορδανικού νόμου,που διέπει τη λειτουργία του Πατριαρχείου.

Τελικώς,η Ιερά Σύνοδος αποφάσισε την οριστική απομάκρυνση του κ.Ειρηναίου από τον πατριαρχικό θρόνο των Ιεροσολύμων κι όρισε τοποτηρητή.γ

"Μπίζνες" για ηλεκτρονικά από 4 μητροπολίτες

Σε "μπίζνες" κατασκευής και πώλησης αναλώσιμων ηλεκτρονικών συστημάτων συμμετέχουν από το 1998-σύμφωνα με τον οικονομολόγο Δημ.Λυμπερόπουλο –οι τέσσερις μητροπολίτες της Πελοποννήσου που επιθυμούσαν πριν από χρόνια τη δημιουργία Τράπεζας Πελοποννήσου (ο Ηλείας Γερμανός,ο Τριφυλλίας Στέφανος,ο Κυνουρίας και Μαντινείας Αλέξανδρος κι ο Αιγιαλείας Αμβρόσιος).

Θέμα με 60 οικόπεδα

Την τύχη της περιουσίας του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων στην Κύπρο αναζητούν οι ιεράρχες, μέλη της Συνόδου. Σύμφωνα με πληροφορίες, το θέμα αφορά 60 οικόπεδα που πουλήθηκαν στο παρελθόν σε περιοχή έξω από τη Λεμεσό.

Τα οικονομικά της Εκκλησίας

Η επίμονη πρωθυπουργική διακήρυξη, για "μηδενική ανοχή στη διαφθορά" ισχύει και για την Εκκλησία;

Τα οικονομικά σκάνδαλα σκανδαλίζουν τους πολίτες (πιστούς ή μη) περισσότερο από τις "ροζ" κασέτες. Η Εκκλησία, παρ' ότι διαθέτει ατράνταχτη περιουσία και άδηλους πόρους, ενισχύεται ποικιλοτρόπως με δημόσιο χρήμα (με τη μισθοδοσία του κλήρου, ποικίλες φοροαπαλλαγές, τα μυστικά κονδύλια του υπουργείου Εξωτερικών, ως και για την κοινωνική δράση της, με την οργάνωση της "Αλληλεγγύη" να περιλαμβάνεται εσχάτως στις χρηματοδοτούμενες μη κυβερνητικές οργανώσεις).

Ευλογημένα έσοδα, μέχρι και 10 εκατ. Ευρώ (3,4 δις. δρχ.) ετησίως εισπράττουν κάθε χρόνο φορείς της Εκκλησίας (μητροπόλεις, ναοί, ιδρύματα κ.ά.) από τα τυχερά παιχνίδια του ΟΠΑΠ (στοίχημα, λόττο, τζόκερ, ΠΡΟΠΟ κ.λπ.) και από το Κρατικό Λαχείο.

Ένας σοβαρός και φερέγγυος κρατικός έλεγχος στα οικονομικά της Εκκλησίας επείγει, συνεπώς και η επέκταση του αποδεδειγμένα αναποτελεσματικού "πόθεν έσχες" στους ιεράρχες δεν τον διασφαλίζει.

Ούτε πρόνοια, ούτε διακρίσεις, ούτε εξαιρέσεις στην εφαρμογή των κανόνων της επιτρέπει η δημοκρατία, για την εύρυθμη λειτουργία της.

Γνώριζαν, λοιπόν, και προφανώς γνωρίζουν περισσότερα από όσα αποκαλύπτονται πολλοί ιερωμένοι, εμπλεκόμενοι και μη, για τα *οικονομικά και σεξουαλικά σκάνδαλα, για τις παρανομίες, τις συναλλαγές και τις διαπλοκές με τη Δικαιοσύνη και την πολιτική μεγαλόσχημων κληρικών*. Στο χρήμα πρέπει να αναζητηθούν τα αίτια της διαφθοράς και στην Εκκλησία, η οποία είναι μια τεράστια δύναμη που δεν ελέγχεται, όπως και σε άλλους θεσμούς (Δικαιοσύνη, πολιτική εξουσία). Ποιοι και πώς διαχειρίζονται το χρήμα και την περιουσία της Εκκλησίας και πώς γίνεται ο έλεγχος της διαχείρισης; Πώς γίνεται η διαχείριση του χρήματος των μητροπόλεων, αλλά και των εκκλησιών και των μοναστηριών; Και πώς βρίσκονται μητροπολίτες με τεράστια περιουσία;

Αυτήν την αιτία της διαφθοράς προφανώς τη γνώριζε ο Χριστός, γι' αυτό και είπε στους μαθητές του: "Δωρεάν λάβετε, δωρεάν δότε, μη κτήσησθε

χρυσόν,μηδέ άργυρον,μηδέ χαλκόν εις τας ζώνας υμών,μη πήραν εις οδόν
μηδέ δύο χιτώνας,μηδέ υποδήματα,μηδέ ράβδον''.

Η ακριβή ...διατροφή της Εκκλησίας

Παράγοντες του υπουργείου αφήνουν να εννοηθεί ότι είναι καλύτερα το κράτος να πληρώνει τους μισθούς των κληρικών και να δίνει φοροαπαλλαγές,παρά να ''πάρει διαζύγιο'' και να πληρώνει ''διατροφή''...

Ο βασικός λόγος είναι ότι η πολιτεία έχει απαλλοτριώσει εδώ και δεκαετίες χιλιάδες στρέμματα γης που ανήκαν στην Εκκλησία,με μόνο αντάλλαγμα να πληρώνει τους μισθούς και τις συντάξεις των παπάδων.Το ''Κύριε ελέησον'' των ιερέων κοστίζει στους Έλληνες φορολογούμενους περίπου 173 εκατ.ευρώ το χρόνο.Ποσό διόλου ευκαταφρόνητο,αλλά αν αναλογιστεί κανείς ότι στο υπουργείο Οικονομίας επιμένουν πως ''δε συμφέρει το διαζύγιο'',τότε αντιλαμβάνεται κανείς ποια μπορεί να είναι η – ανυπολόγιστη επί του παρόντος-αξία των απαλλοτριωμένων εκτάσεων.Κάτι βέβαια που το γνωρίζουν και οι ιεράρχες,οι οποίοι δεν ανησυχούν ιδιαίτερα όταν ακούν περί διαχωρισμού.Ίσως έτσι να εξηγείται πώς συντηρείται ακόμα το δόγμα,τόσο από πλευράς Εκκλησίας όσο και από την πλευρά του κράτους,ότι Ελλάδα και Ορθοδοξία ''πάνε πακέτο''...

Εκκλησία και ομοφυλοφιλία,ηθικολογία και ηθική

Το πρόβλημα της ηθικής δεν έγκειται τόσο στην παραβίασή της όσο στην επίμονη και κουραστική διατυμπάνισή της.Η ηθική,όμως,δεν είναι υπόθεση καμπάνιας αλλά επιβολής.Ηθική είναι το επιβεβλημένο,αυτό που η κοινωνία επιβάλλει στο άτομο,αυτό που όλοι επιβάλλουμε στον καθένα μας ξεχωριστά.Ηθικολογία είναι το αντίστροφο,αυτό που το άτομο επιθυμεί να επιβάλει στην κοινωνία.

Σε ανοικτή επιστολή τους προς τον αρχιεπίσκοπο κ.Χριστόδουλο άγαμοι κληρικοί αναφέρουν το υπαρκτό πρόβλημα της αγαμίας,και μάλιστα εκείνων που επιθυμούν να μεταβούν από τον άγαμο στον έγγαμο κλήρο.

Διότι,βέβαια,το πρόβλημα δεν είναι οι ομοφυλόφιλοι παπάδες.Το πρόβλημα είναι όταν όλοι οι παπάδες,ομοφυλόφιλοι και μη,έχουν πρόβλημα με τους ομοφυλόφιλους πολίτες.

Χωρισμός Πολιτείας και Εκκλησίας

Ο διαχωρισμός αρμοδιοτήτων Πολιτείας κι Εκκλησίας μπορεί να ξεκινήσει από σήμερα κιόλας χωρίς καν τροποποίηση νόμου,δηλώνει στην Έ'ο Μιχάλης Σταθόπουλος,καθηγητής της Νομικής Σχολής Αθηνών και πρώην υπουργός Δικαιοσύνης.

Ο κ. Σταθόπουλος επισημαίνει πως Έ'το 80% με 90% των ρυθμίσεων που διαμορφώνουν το σημερινό σύστημα των σχέσεων Έ'διαπλοκήςΈ' Εκκλησίας-Πολιτείας είναι διάσπαρτες στην κοινή νομοθεσία,σε διατάγματα ή σε άλλες κανονιστικές πράξεις.Ελάχιστες,ένα περίπου 10%,περιέχονται στο ΣύνταγμαΈ'.*Κάτι που σημαίνει,εξηγεί πως αμέσως,με αλλαγή νοοτροπίας ή με νομοθετικές ρυθμίσεις μπορεί να προχωρήσει ο διαχωρισμός αρμοδιοτήτων Εκκλησίας-Κράτους.*

ΒΑΡΙΑ ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΣΤΑ ΚΑΝΑΛΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΚΡΥΦΕΣ ΚΑΜΕΡΕΣ

Με βαριές Έ'καμπάνεςΈ',συνολικού ύψους 400.000 ευρώ,Έ'φιλοδώρισεΈ' το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης τους τηλεοπτικούς σταθμούς Έ'AlterΈ'και Έ'Extra 3Έ' για τα όσα μετέδωσαν για τη σεξουαλική ζωή του μητροπολίτη Αττικής Παντελεήμονα.Στην ανεξάρτητη αρχή υπάρχουν,πάντως,εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις για τη χρήση ή ,η της κρυφής κάμερας,υποκλοπών κ.ά.

Η πλειοψηφία του Συμβουλίου έκρινε,όπως είπε ο αντιπρόεδρος του ΕΣΡ Δημήτρης Χαραλάμπης,ότι τα κανάλια χειρίστηκαν την υπόθεση με τέτοιο τρόπο Έ'που διαμορφώθηκε ένα *σίριαλ πορνογραφικό,ηδονοβλεπτικό...*Έ' και *υπήρξε παρέμβαση στην ιδιωτική ζωή.*Ο κ.Χαραλάμπης εξήγησε ότι μπορεί ο μητροπολίτης να έχει υποπέσει σε βαρύ παράπτωμα αλλά αυτό είναι κάτι που αφορά την Εκκλησία.Έ'Η πολιτεία-πρόσθεσε-αντιμετωπίζει το μητροπολίτη όπως και κάθε άλλο πολίτη και το ΕΣΡ θεωρεί ότι η

προστασία της ιδιωτικής ζωής, που είναι πυρήνας του Συντάγματος, των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε καμιά περίπτωση δε μπορεί να θίγεται''. ***Τόνισε ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση υπάρχει ηθικό θέμα κι όχι εγκληματική πράξη.***

Με τις αποφάσεις αυτές διαφώνησε το μέλος του ΕΣΡ Νέστορας Κουράκης, ο οποίος πρότεινε την πλήρη απαλλαγή των δύο καναλιών. Όπως σημείωσε ''η ιδιωτική ζωή ενός ιεράρχη και μάλιστα μητροπολίτη, ο οποίος τέθηκε ήδη σε εξάμηνη αργία για τις ηθικές του δραστηριότητες, ενδιαφέρει πλήρως το κοινό, η δε προβολή πτυχών της ζωής αυτής από τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα, έστω και με δραματοποιημένο τρόπο, βοηθεί στην αποκάθαρση της Εκκλησίας από ιεράρχες που, όπως πιθανολογείται, έχουν παραβεί τον εκκλησιαστικό τους όρκο...''.

Αντίθετη άποψη ειδικά για τη χρήση της κρυφής κάμερας ή μαγνητοφώνου έχει το μέλος του ΕΣΡ Ίριδα Αυδή, η οποία με μια τρισεπίδη αναφορά της στην ανεξάρτητη αρχή εξηγεί ''γιατί πρέπει να απαγορευθεί από την τηλεόραση η προβολή παράνομων αποδεικτικών μέσων (εικόνων ή διαλόγων που έχουν καταγραφεί με αθέμιτα μέσα)'' ***Κατά την κ. Αυδή, ο δημοσιογράφος έχει καθήκον να αναζητεί την είδηση, να ενημερώνει το κοινό με νόμιμους τρόπους και υποχρέωση να προσκομίζει τα προϊόντα της υποκλοπής στη Δικαιοσύνη, άλλως την υποκαθιστά και την υποβαθμίζει***. Επιμένει πως δε μπορεί εισαγγελική αρχή να δίνει άδεια προβολής τέτοιων στοιχείων, ''καθώς εύκολα μπορεί να γίνει αντικείμενο εκβιασμού από ιδιοκτήτη ΜΜΕ και ίσως υποχείριό του, αλλά και γιατί παρεμβαίνει στο πλαίσιο αρμοδιοτήτων του ΕΣΡ''. Και καταλήγει εποσημαίνοντας ότι σε αντίθετη περίπτωση ***''το κράτος δικαίου μετατρέπεται σε αρένα με μονομάχους τον δημοσιογράφο και το αδηφάγο κοινό αφ' ενός και τους πολίτες και την αξία του ανθρώπου αφ' ετέρου''***.

''Καμπάνα'' 290.000 ευρώ από την Αρχή

Με πρόστιμα συνολικού ύψους 290.000 ευρώ τιμώρησε η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα τους τηλεοπτικούς σταθμούς '' Alter'' και ''Extra 3'', αλλά και τους δημοσιογράφους τους Μάκη Τριανταφυλλόπουλο και Σπύρο Καρατζαφέρη αντίστοιχα για την επεξεργασία και την κατ'επανάληψη προβολή ευαίσθητων δεδομένων.

Η Αρχή έκρινε ότι οι δικαστικοί λειτουργοί και οι ιεράρχες που αναφέρθηκαν στις εκπομπές των δύο δημοσιογράφων είναι δημόσια πρόσωπα και στο μέτρο που τα προσωπικά τους δεδομένα ''ανάγονται στην

άσκηση του δημοσίου λειτουργήματός τους είναι ανεκτή κατά τον Ν. 2472/1997 κάθε επεξεργασία των δεδομένων αυτών εφ'όσον πραγματοποιήθηκε αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος''.Επισημαίνει,όμως,ότι **η επανειλημμένη αναφορά ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων ιεραρχών στο ''Extra 3'' υπερβαίνει τις ανάγκες ενημέρωσης του κοινού και ''καταλήγει σε διαπόμπευση''**.Τονίζει,επίσης,ότι και η αναφορά ευαίσθητων ή όχι προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων,στο μέτρο που δεν είναι αναγκαία για τη δημοσιογραφική διερεύνηση των συγκεκριμένων υποθέσεων, ''αντιβαίνει στον Ν.2472/1997''.Κατόπιν αυτών,η Αρχή επέβαλε σε ''Alter'' και Μ.Τριαναφυλλόπουλο πρόστιμα 80.000 ευρώ και 50.000 ευρώ αντίστοιχα ''για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ευαίσθητων ή μη τρίτων προσώπων''.Επέβαλε,επίσης,πρόστιμα 90.000 και 70.000 ευρώ σε ''Extra 3'' και Σπ.Καρατζαφέρη αντίστοιχα ''για την κατ'επανάληψη προβολή ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων ιεραρχών''.Αποφάσισε,ακόμη,ότι δε συντρέχει παράβαση του Ν.2472/1997 από τον δημοσιογράφο Σ.Βορίνα,ενω απέρριψε τις προσφυγές του αρχιμανδρίτη Ιάκωβου-Παύλου Γιοσάκη.

Κυβέρνηση:Μέτρα,αν αδρανήσει η Ιεραρχία

Η ανάληψη νομοθετικών μέτρων θα είναι το επόμενο βήμα,στο οποίο θα προχωρήσει η κυβέρνηση,αν ο Αρχιεπίσκοπος και η Ιερά Σύνοδος δεν προβούν στις ''τολμηρές αποφάσεις'' και μάλιστα γρήγορα,όπως τους συνέστησε ο πρωθυπουργός μιλώντας στην κοινοβουλευτική ομάδα της Ν.Δ.

Οι πρώτες σκέψεις που υπάρχουν στους κόλπους της κυβέρνησης αφορούν την καθιέρωση του ''πόθεν έσχες'' για τους ανώτερους και ανώτατους ιερωμένους και κυρίως τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας που διέπει την εκκλησιαστική δικαιοσύνη. ''**Ο νόμος περί εκκλησιαστικών δικαστηρίων είναι ο 5383 του 1932''**είπε στην ''Ε'' κορυφαίος υπουργός.'' **Θα έπρεπε τα υπουργεία Παιδείας και Δικαιοσύνης μαζί με την Εκκλησία να συζητήσουν τις αλλαγές στις αναχρονιστικές σήμερα διαδικασίες που ακολουθούνται στα εκκλησιαστικά δικαστήρια''**.

Γ' ΜΕΡΟΣ

ΘΕΣΗ Κ ΜΕΤΡΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Η έννοια της καθάρσεως

Υπάρχει σαφώς διαφορά μεταξύ της καθάρσεως που λειτουργεί σε διάφορους τομείς της κοινωνικής ζωής, σε διάφορους οργανισμούς, και της καθάρσεως που λειτουργεί μέσα στον «χώρο» της Εκκλησίας. Κατά την ανθρωποκεντρική έννοια κάθαρση είναι η αποβολή και η απομάκρυνση ενός μέλους από μια διοίκηση, από ένα κόμμα, από μια οργάνωση. Κατά την εκκλησιαστική όμως παράδοση, η κάθαρση δεν λειτουργεί ως αποβολή, αλλά ως επιστροφή ενός μέλους στην εκκλησιαστική ζωή, αφού προηγουμένως με την αμαρτία απομακρύνθηκε και αποκόπηκε από αυτήν. Επομένως, ενώ για τον κόσμο η κάθαρση νοείται ως αποκοπή, έξοδος από κάποια οργάνωση, για την Εκκλησία νοείται ως επιστροφή από τησχάση (τη διαίρεση) στη σχέση με τον Θεό και τους ανθρώπους. Για το Κόμμα η κάθαρση είναι διαγραφή, για την Εκκλησία η κάθαρση λειτουργεί ως εισδοχή.

Ετσι η *κάθαρση* στην Εκκλησία νοείται ως μετάνοια και θεραπεία του ανθρώπου που πραγματοποιείται με την ενέργεια του Αγίου Πνεύματος και τη συνέργεια-ελευθερία του ιδίου του ανθρώπου. Ο άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής θεωρεί ότι η κάθαρση είναι το πρώτο στάδιο της πνευματικής ζωής που λέγεται «πρακτική φιλοσοφία» και αυτό σημαίνει ότι στην κατάσταση αυτή ο άνθρωπος βιώνει την καθαρτική ενέργεια του Θεού και οδηγείται στον φωτισμό και τη θέωση.

Διαφορά Νόμων και ιερών Κανόνων

Αυτόν τον θεραπευτικό χαρακτήρα της καθάρσεως τον συναντούμε στους ιερούς Κανόνες της Εκκλησίας που θεσπίστησαν από τις Τοπικές και τις Οικουμενικές Συνόδους. Η κάθαρση μπορεί να πραγματοποιηθεί στην Εκκλησία μόνον με τη χρησιμοποίηση των ιερών Κανόνων, για να

βρίσκεται μέσα στον σκοπό της που είναι η μετάνοια των νοσούντων μελών της.

Στο σημείο αυτό μπορεί κανείς να δει τη διαφορά μεταξύ των νόμων της Πολιτείας και των ιερών Κανόνων της Εκκλησίας. Οι νόμοι της Πολιτείας τιμωρούν τους παραβάτες για κάποιο παράπτωμά τους ώστε να διατηρείται ο κοινωνικός ιστός. Όμως οι ιεροί Κανόνες δεν τιμωρούν, αλλά θεραπεύουν την πνευματική ασθένεια των αρρώστων και ακόμη διατηρούν την υγεία στο άλλο σώμα της Εκκλησίας. Έτσι, οι ιεροί Κανόνες βρίσκονται στον αντίποδα του νόμου της Παλαιάς Διαθήκης, του ρωμαϊκού νόμου και του γερμανικού δικαίου, όπως εφαρμόστηκε στη φεουδαλιστική κοινωνία της Δύσεως. Αλλωστε, εδώ φαίνεται η διαφορά μεταξύ της Δυτικής και Ορθόδοξου παραδόσεως, αφού ο δυτικός Χριστιανισμός εμφορείται από το λεγόμενο νομικιστικό πνεύμα ή και από αντίδραση στον αντινομισμό, ενώ ο Ορθόδοξος Χριστιανισμός διακρίνεται από το φιλόανθρωπο θεραπευτικό πνεύμα. Αυτή τη διαφορά τη βλέπουμε σε δύο μεγάλους λογοτέχνες μας, τον Καζαντζάκη και τον Παπαδιαμάντη

Είναι χαρακτηριστικός στο σημείο αυτό ο 102ος Κανόνας της Πενθέκτης Οικουμενικής Συνόδου, ο οποίος θεωρεί την αμαρτία ως νόσο (*«ου γαρ απλή της αμαρτίας η νόσος»*), τον Κληρικό ως ιατρό που πρέπει να επιδείξει *«την ιατρικήν εν Πνεύματι επιστήμην»* και φυσικά αυτή η επιστήμη έγκειται στο να χρησιμοποιήσει στον άρρωστο *«την κατάλληλον θεραπείαν»*, αποφεύγοντας *«την αμετρίαν»*, που δεν οδηγεί τον άρρωστο στη σωτηρία.

Κάθαρση Κληρικών και λαϊκών

Αυτός ο σκοπός της καθάρσεως, μέσω της οποίας ο άνθρωπος δέχεται την καθαρτική ενέργεια του Θεού που συντελεί στη σωτηρία του, αναφέρεται και στους Κληρικούς και τους λαϊκούς. Στην Ορθόδοξη Εκκλησία δεν υπάρχει διαλεκτική αντίθεση και διαφορά μεταξύ Κληρικών και λαϊκών ως προς τη θεραπεία και τη σωτηρία τους, αφού και οι δύο έχουν την ίδια ευθύνη ως προς αυτήν. **Δεν έχει δοθεί άλλο Ευαγγέλιο για τους Κληρικούς και άλλο Ευαγγέλιο για τους λαϊκούς.**

Και είναι γνωστόν ότι οι ιεροί Κανόνες προβλέπουν για τους Κληρικούς την καθαίρεση και για τους λαϊκούς τον αφορισμό. Η φράση *«ει Κληρικός καθαιρείσθω ει δε λαϊκός αφορίζεσθω»*, όπως λέγεται σε πολλούς ιερούς

Κανόνες, φανερώνει αυτήν την αλήθεια. Και βέβαια τόσο η καθαίρεση των Κληρικών όσο και ο αφορισμός των λαϊκών πρέπει να γίνονται με ιδιαίτερη προσοχή, με τη διαδικασία που προβλέπουν οι ιεροί Κανόνες, δηλαδή με την ύπαρξη αξιοπίστων μαρτύρων και με σκοπό πάντοτε τη θεραπεία και τη σωτηρία των νοσούντων μελών.

Το ότι τον τελευταίο καιρό πολλοί γίναμε μάρτυρες που οι λαϊκοί φωνάζουν για κάθαρση στην Εκκλησία και εννοούν κακώς με αυτό μόνον τους Κληρικούς, αγνοώντας βέβαια την ουσία της καθάρσεως από εκκλησιαστικής πλευράς, μπορούμε να φαντασθούμε τι θα γινόταν αν και οι Κληρικοί, χρησιμοποιώντας τους ιερούς Κανόνες, μιλούσαν για κάθαρση των λαϊκών, μέσα από πουριτανικές αντιλήψεις; Αλλά πάντοτε μέσα στην Εκκλησία υπάρχει το φιλόανθρωπο πνεύμα και η αγάπη που συντελεί στη σωτηρία των νοσούντων μελών.

ΟΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΚΑΘΑΡΣΗ

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΕΥΤΑΞΙΑ ΚΑΙ ΗΘΟΣ ΠΥΛΩΝΕΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ 20 ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Τά πρόσφατα θλιβερά γεγονότα και οι περιπτώσεις τῶν λίγων ἀναξίων κληρικῶν πού ἔδωσαν ἀφορμή γιά μία γενικευμένη δημαγωγική ἐπίθεση κατά τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁδήγησαν τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στήν λήψη συγκεκριμένων μέτρων , ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλα μὲν εἶναι προληπτικά καί ἄλλα κατασταλτικά. Τά μέτρα αὐτά χαρακτηρίσθηκαν ἀπό εἰδικούς σχολιαστές ὡς ἐπαναστατικά καί ριζοσπαστικά καί βασίζονται σέ σχετική εἰσήγηση τοῦ Μακαριωτάτου

Αρχιεπισκόπου Αθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου. Ἐπειδή τά μέτρα αὐτά ἀποσιωποήθηκαν ἀπό τά περισσότερα μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης, εἶναι χρήσιμο γιά τόν πιστό λαό νά γνωρίζει τό ἀκριβές περιεχόμενό τους, ἀλλά καί τήν οὐσία τους. Γιά τό λόγο αὐτό παρουσιάζουμε παρακάτω τά κυριότερα ἐκ τῶν μέτρων αὐτῶν. Ἀξίζει ὅμως νά σημειωθεῖ ὅτι γιά ὀρισμένα ἀπό αὐτά ἀπαιτεῖται καί ἡ σύμφωνη γνώμη τῆς Πολιτείας ὥστε νά προωθηθεῖ ταχύτατα ἡ κατάλληλη νομοθετική ρύθμιση, ὅπως τό ἐπιθυμεῖ καί τό ζητεῖ ἡ Ἐκκλησία.

A. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΑ ΗΘΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ ΚΛΗΡΙΚΩΝ

1) Ἡ Ἱεραρχία, (δηλαδή τό σύνολο τῶν Μητροπολιτῶν τῆς Ἐκκλησίας μας), ἐπαναλαμβάνει, στήν τελευταία της ἀπόφαση, (πού ἔχει σχέση μέ τά μέτρα πού ἐλήφθησαν) τήν ἀφοσίωση, τόν σεβασμό καί τή δέσμευσή της πρὸς τοὺς Ἱερούς Κανόνες, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν τό ισχυρότερο θεμέλιο γιά τήν ἀντιμετώπιση κάθε παρεκτροπῆς.

2) Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπεφάσισε νά προτείνει στήν Πολιτεία, τή Δημιουργία ἑνός Ἀνωτάτου ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ Ἐλέγχου τῶν ἠθικῶν ἢ οικονομικῶν παραπτωμάτων τῶν μελῶν της (δηλαδή τῶν Ἱεραρχῶν).

Τό Ἀνώτατο αὐτό Συμβούλιο Ἐλέγχου προτείνεται νά εἶναι πενταμελές καί νά ἀποτελεῖται ἀπό τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Αθηνῶν & Πάσης Ἑλλάδος, τόν Ἀντιπρόεδρο τοῦ Ἀρείου Πάγου, τόν Ἀντιπρόεδρο τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τόν Ἀντιπρόεδρο τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καί τόν Ἀντιπρόεδρο τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

Ἡ σύνθεση αὐτοῦ τοῦ Συμβουλίου ἀποδεικνύει, μέ τρόπο πρωτοφανή γιά τά ἐκκλησιαστικά μας πράγματα, τήν γενναιότητα τῆς Ἱεραρχίας, ἐνῶ ἐγγυᾶται μέ τό κύρος ἑνός ἐκάστου τῶν μελῶν του τό ἀκριβοδίκαιο τῆς γνώμης γιά τήν λήψη ἀποφάσεων κατά τῆς παραβατικῆς συμπεριφορᾶς οἰουδήποτε.

Μέ τή λήψη τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ μέτρου ἡ Ἐκκλησία ἔκανε τό μέγιστο πού ζητοῦσε ἡ κοινωνία. Ὡστόσο κάποιοι ἰσχυρίζονται τώρα ὅτι ἡ πρόταση αὐτή τῆς Ἱεραρχίας εἶναι ἀντισυνταγματική. Ἄς ἀποφασίσει λοιπόν ἡ Πολιτεία. Ἄς πάρει αὐτή τήν εὐθύνη γιά τήν ἐφαρμογή ἢ ὄχι τοῦ μέτρου καί ἄς μή ρίχνονται συνεχῶς σκιές στίς προθέσεις τῆς Ἐκκλησίας.

3) Ὅλοι οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες καθώς καί οἱ Διευθυντές καί Λογιστές τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὄργανισμῶν θά ὑποβάλλουν κάθε χρόνο ἀντίγραφο τῆς φορολογικῆς τους δηλώσεως καί τοῦ ἐντύπου Ε9 (τό ὁποῖο καταγράφει τήν ἀκίνητη περιουσία τους) στήν Ἱερά Σύνοδο. Ἔτσι θά παρακολουθεῖται ἡ περιουσιακή τους κατάσταση καί θά διαπιστώνεται ἐγκαίρως ἂν ὑπάρχουν ἀνεξήγητα συμπτώματα αἰφνιδίου καί ἀπαράδεκτου πλουτισμοῦ.

4) Ἀπαγορεύεται στούς ἐν ἐνεργεία Μητροπολίτες νά παίρνουν ὀποιοδήποτε χρηματικό ποσό γιά τήν τέλεση Ἀκολουθιῶν καί Μυστηρίων.

5) Στίς ἐκκλησιαστικές δίκες, δηλαδή ὅταν δικάζεται κληρικός γιά οἰασδήποτε φύσεως παραπτώματα, θά μπορεῖ νά παρίσταται καί λαϊκός συνήγορός του -ὄχι μόνο κληρικός-ἐφ' ὅσον τό ἐπιθυμεῖ ὁ κατηγορούμενος. Ἔτσι οὐδεῖς θά δικάζεται χωρίς πρόσθετη νομική συμπαράσταση καί χωρίς νά τεκμηριωθοῦν καί οἱ δικές του ἀπόψεις καί ἐξηγήσεις. Μ' αὐτόν τόν τρόπο ἱκανοποιεῖται ἕνα ἀκόμη πολυχρόνιο αἶτημα τῶν κληρικῶν μας.

6) Στά Συνοδικά Δικαστήρια καθιερώνεται ὁ θεσμός τῶν Δικαστικῶν Συμβούλων, οἱ ὁποῖοι θά εἶναι 3 ἔγκριτοι νομομαθεῖς Κληρικοί ἢ Λαϊκοί . Θά ἔχουν δικαίωμα νά διατυπώνουν γνώμη, χωρίς δικαίωμα ψήφου. Τό μέτρο αὐτό ἀποσκοπεῖ στήν ὑποβοήθηση τοῦ ἔργου τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστῶν καί θά προσδώσει ἀκόμη μεγαλύτερο κύρος στίς ἐκκλησιαστικές δικαστικές ἀποφάσεις.

7) Ἐπιταχύνονται οἱ διαδικασίες καί οἱ χρονικές προθεσμίες τῶν ἀνακρίσεων καί τῆς ἀπονομῆς δικαιοσύνης στά ἐκκλησιαστικά δικαστήρια. Τοῦτο ἦταν ἀναγκαῖο διότι κατά τό πρόσφατο παρελθόν παρατηρήθηκαν

καθυστερήσεις πού προβληματίσαν τήν κοινή γνώμη.

B. ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΑΠΟΣΚΟΠΟΥΝ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

8) Μέ τήν ισχύουσα νομοθεσία, τό Κράτος δικαιούται νά στείλει τά αρμόδια ὄργανά του γιά νά ἀσκήσουν οἰκονομικό ἔλεγχο στίς I. Μητροπόλεις, στίς Ἐνορίες, στίς Ἱερές Μονές καί στούς Ἐκκλησιαστικούς Ὄργανισμούς. Καί ἀρκετές φορές τό ἔχει κάνει. Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπαναλαμβάνει τήν πρόσκληση πρὸς τήν Πολιτεία νά πραγματοποιήσει τόν προβλεπόμενο οἰκονομικό ἔλεγχο. Σχετικά ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας μας ἀπέστειλε τήν ἀπό 9.3.2005 ἐπιστολή στόν Ὑπουργό Ἐθνικῆς Οἰκονομίας γιά τόν ἄμεσο ἔλεγχο ὄλων τῶν I. Μητροπόλεων καί I. Μονῶν προκειμένου νά διαπιστωθεῖ ἡ ἀλήθεια καί νά παύσει ἡ κατασυκοφάντηση τοῦ κλήρου καί τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

9) Ἐπί πλέον ἡ ἴδια ἡ Ἐκκλησία θά συνεχίσει νά ἀσκεῖ τακτικούς ἐλέγχους στά οἰκονομικά τῶν ἐκκλησιαστικῶν διαχειρίσεων ἀκόμη καί μέ ὀρκωτούς λογιστές καί κυρίως μέ τήν ἐσωτερική Ὑπηρεσία Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Κεντρική Διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας μας χρησιμοποιεῖ ἐσωτερικούς μηχανισμούς καί σύγχρονες μεθόδους ἐλέγχου στά οἰκονομικά της ὥστε νά μὴν ὑπάρχει ἡ παραμικρή ὑποψία γιά κακοδιαχείριση στόν πιστό λαό. Γι' αὐτό ἄλλωστε πρόσφατα μέ ἀνακοίνωση τῆς ἀρμοδίας Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν (ΕΚΥΟ) ἐνημέρωσε τήν Πολιτεία, τά Κόμματα, τίς Ἐφημερίδες καί τά Ἡλεκτρονικά Μέσα Πληροφόρησης ὅτι εἶναι στήν διάθεσή τους γιά τήν παροχή οἰκονομικῆς πληροφορίας ἢ οἰκονομικῶν στοιχείων, πού τήν ἀφοροῦν.

10) Μέ ἀπόφαση τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου σέ κάθε I. Μητρόπολη θά συγκροτηθεῖ εἰδική ἐπιτροπή ἀποτελούμενη ἀπό κληρικούς καί λαϊκούς γιά τήν ἀξιοποίηση τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας. Ἡ ἐκκλησιαστική περιουσία βρίσκεται συχνά στό ἐπίκεντρο κριτικῆς ἢ τοῦ προβληματισμοῦ

ἄλλοτε ἀπό ἐμπάθεια, ἄλλοτε ἀπό ἄγνοια, γι' αὐτό ἡ ἀξιοποίησή της πρέπει νά γίνεται μέ προσοχή, μέ διαφάνεια καί μέ τήν βοήθεια κυρίως ἐντίμων ἀνθρώπων , οἱ ὅποιοι διαθέτουν εἰδικές γνώσεις καί ἐμπειρία.

11) Τέλος ὅταν ἕνα ἐκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο π.χ. μία Ι. Μητρόπολη ἢ μία Ἱ. Μονή θέλει νά ὑπογράψει: σύμβαση ὕψους ἄνω τῶν 300.000 ΕΥΡΩ, θά διενεργεῖται προηγουμένως ἔλεγχος νομιμότητος τῆς συμβάσεως ἀπό τήν Ἀνώτατη Ἐξελεγκτική Ἐπιτροπή τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἐξ ὀλοκλήρου ἀπό διακεκριμένους Λαϊκούς. (Νομικούς, Τεχνικούς καί Οικονομολόγους)

Γ. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΛΗΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΑΪΚΩΝ ΣΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

12) Γιά τά σοβαρά διοικητικά θέματα κάθε Μητροπόλεως θά γνωμοδοτεῖ εἰδικό Γνωμοδοτικό Συμβούλιο, τό ὅποιο θά ἀποτελεῖται ἀπό 5 κληρικούς καί 5 λαϊκούς μέ τριετῆ θητεία. Ἔτσι οἱ ἀποφάσεις γιά μείζονα θέματα δέν θά λαμβάνονται προσωπικά μόνον ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη, ἀλλά θά ἀξιοποιεῖται ἡ γνώση καί ἡ ἐμπειρία τόσο κληρικῶν ὅσο καί λαϊκῶν συνεργατῶν τῆς Μητροπόλεως. Οἱ λαϊκοί αὐτοί θά μεταφέρουν τίς ἀπόψεις τοῦ ποιμνίου.

13) Σέ κάθε Ἱενορία θά πραγματοποιεῖται τοῦλάχιστον μία φορά τόν χρόνο κληρικολαϊκή συνέλευση μέ συμμετοχή τῶν ἐνοριτῶν. Ἐκεῖ τό Ἐκκλησιαστικό Συμβούλιο θά ἐνημερώνει γιά τόν ἀπολογισμό τῆς προηγούμενης χρονιᾶς καί γιά τήν ὑλοποίηση καί τόν προγραμματισμό τῶν ἀποφάσεων καί ἔργων τῆς νέας χρονιᾶς ἐνῶ θά δίδεται ἡ δυνατότητα στούς ἐνορίτες νά ἐκφράζουν τίς προτάσεις καί τίς ἀπόψεις τους.

14) Οἱ κληρικοί κάθε Ἱερᾶς Μητροπόλεως θά ἐκλέγουν ἐπί τριετῆ θητεία Συμβουλευτικό Σῶμα 5 Κληρικῶν. Τά μέλη τοῦ Σώματος αὐτοῦ θά βοηθοῦν συμβουλευτικά τόν Μητροπολίτη σέ θέματα διορισμῶν,

ύπηρεσιακῶν μεταβολῶν καί πειθαρχικῶν διώξεων κληρικῶν τῆς Μητροπόλεως. Ἔτσι ἐξασφαλίζεται πρόσθετη ἀντικειμενικότητα πού θά ὀδηγήσει στήν ἀποφυγή λαθῶν, ἀδικιῶν ἢ βεβιασμένων κρίσεων.

15) Στίς πανηγυρικές συνεδρίες τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας θά μπορούν γιά πρώτη φορά νά παρίστανται ὡς παρατηρητές ἐκπρόσωποι τῶν ἱεροκηρύκων, ἐφημερίων, ἡγουμένων, ἐπιτρόπων, στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας, καθηγητῶν καί φοιτητῶν τῆς Θεολογίας.

Δ. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΥΨΩΣΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

16) Ἡ ἐπιλογή τῶν καταλλήλων ὑποψηφίων κληρικῶν θά γίνεται ἀπό τόν Μητροπολίτη , ἀλλά αὐτός θά συμβουλευέται καί ἓνα Συμβούλιο 5 Γερόντων Κληρικῶν πού θά ἐπιλέγονται ἀνάμεσα στούς πιά ἔμπειρους κάθε Μητροπόλεως. Οὐδεὶς θά χειροτονεῖται διάκονος ἂν δέν ἔχει συμπληρώσει τό ὄριο ἡλικίας πού ὀρίζουν οἱ Ἱεροὶ Κανόνες καί οἱ ἀποφάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Μέ τά μέτρα αὐτά θά ὑπάρξουν μεγαλύτερες ἐγγυήσεις γιά τήν ποιότητα, τό ἦθος καί τήν ὠριμότητα τῶν προσώπων πού προσέρχονται γιά νά ἐνταχθοῦν στήν τάξη τῶν κληρικῶν. Ἡ Ἐκκλησία μας θέλει νά χειροτονοῦνται ἄνθρωποι συνειδητοί, ὑπεύθυνοι, ἀφιερωμένοι καί ὄχι κάποιοι πού ἀπλῶς ἀναζητοῦν ἐπαγγελματική διέξοδο.

17) Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας μας γιά τήν ἀναβάθμιση τοῦ κύρους καί τοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τῶν κληρικῶν μας, ἀλλά καί γενικότερα τῶν στελεχῶν καί συνεργατῶν της, ἀποφάσισε νά ἰδρύσει εἰδικές Σχολές.

18) Ἐπιπροσθέτως ἀποφάσισε νά διοργανώσει πρόσθετα ἐκπαιδευτικά προγράμματα καί νά αὐξήσει τόν ἀριθμό τῶν παρεχομένων ὑποτροφιῶν.

19) Ἡ Ἱεραρχία ἀποφάσισε ἐπίσης τήν ἀνάπτυξη ὀργανωμένου καί διαρκοῦς διαλόγου μέ τήν κοινωνία γιά νά μπορεῖ ἡ Ἐκκλησία νά συλλαμβάνει εὐκρινέστερα τά μηνύματα τῶν καιρῶν καί νά

ἀνταποκρίνεται στίς σύγχρονες κοινωνικές ἀνάγκες τῶν δοκιμαζομένων συνανθρώπων καί ἀδελφῶν μας.

20) Τέλος ἀποφασίσθηκε ἕνα πολυσήμαντο μέτρο, δηλαδή νά καταργηθεῖ ἡ ἀπαλλαγή ἀπό τήν στράτευση τῶν ὑποψηφίων μοναχῶν καί κληρικῶν. Πρόκειται γιά ἕνα προνόμιο πού παρέχεται ἀπό τή νομοθεσία, ἀλλά ἡ ἴδια ἡ Ἐκκλησία ζητεῖ τώρα τήν κατάργησή του. Μετά τήν ἐκπλήρωση τῶν στρατιωτικῶν τους ὑποχρεώσεων, ὅσοι θέλουν νά ἐνδυθοῦν τό τίμιο ράσο θά πάρουν τήν μεγάλη ἀπόφαση μέ μεγαλύτερη σοβαρότητα καί ὠριμότητα

Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας μας παρεδέχθη δημοσίως ὅτι ἔγιναν σφάλματα καί ὅτι σήμερα χρειάζεται περισσότερο ἀπό ποτέ ἄλλοτε προσευχή, προσοχή καί πολλή δουλειά γιά νά ἔχει ἀποτέλεσμα ἡ αὐτοκάθαρση. Καί στήν προσπάθεια αὐτή πρέπει νά βοηθήσουμε ὅλοι μας, κληρός καί λαός, πού ἀποτελοῦμε τό Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἄλλωστε τέτοια προβλήματα δέν εἶναι οὔτε ἄγνωστα οὔτε πρωτόγνωρα. Ἀκόμη καί στό περιβάλλον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπῆρχε ὁ Ἰούδας, ὁ ὁποῖος δωροδοκούμενος τόν πρόδωσε. Καί σέ ὅλες τίς φάσεις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μας Ἱστορίας θά βροῦμε κάποιες μεμονωμένες περιπτώσεις ἀναξίων ἢ ἐπιόρκων κληρικῶν. Ὅμως αὐτές εἶναι οἱ ἐξαιρέσεις πού ἐπιβεβαιώνουν τόν κανόνα, τόν ὁποῖο ἐκφράζουν οἱ πολλοί ἄξιοι, οἱ ἐργατικοί, οἱ τίμιοι καί οἱ συνειδητοί κληρικοί μας.

Ἐκεῖνο πού μᾶς θλίβει σήμερα εἶναι ἡ ἄκριτη σκανδαλολογία πού «βασίζεται» σέ ἀόριστες φήμες, αὐθαίρετες διαδόσεις καί ἀναπόδεικτες καταγγελίες καί ἡ δι' αὐτῆς ἀπόπειρα γενικευμένου διασυρμοῦ πού ἐπιχειρεῖται. Ἀντί νά προσκομίζονται συγκεκριμένα τεκμήρια ἐκστομίζονται γενικευμένες κατηγορίες καί παρουσιάζονται στοιχεῖα ἀμφιβόλου προελεύσεως. Ἀντί νά γίνεται μόνο ἀναφορά σέ συγκεκριμένα πρόσωπα πού ὄντως ἔσφαλαν καί ἔβλαψαν τό Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, γίνεται μιᾶ ἐπίθεση λάσπης καί κατασυκοφαντήσεως τῶν πάντων. Ἀντί νά προβάλλονται τά πολλά θετικά πού ἔχει προσφέρει ἡ Ἐκκλησία καί ὁ κληρός στή χώρα μας, ἐπιλέγονται καί διογκώνονται ἢ ἀκόμη καί

κατασκευάζονται περιστατικά πού παρουσιάζουν μία διαστρεβλωμένη και τελείως αρνητική εικόνα για την Έλλαδική Όρθοδοξία. Διερωτώμεθα: Όλοι αὐτοί πού κρίνουν καί ἐπικρίνουν ἔχουν πραγματική διάθεση νά βοηθήσουν τήν Ἐκκλησία ; Ἄν ναι, τότε γιατί ἐστιάζουν τήν προσοχή τῆς κοινῆς γνώμης μόνο στά λίγα ἀρνητικά φαινόμενα καί δέν προβάλλουν τό τεράστιο πνευματικό κοινωνικό καί φιλανθρωπικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας ; Γιατί δέν παρουσιάζουν τό ἔργο χιλιάδων ταπεινῶν παπάδων, οἱ ὅποιοι ἀγκαλιάζουν στοργικά ὅλους τούς ἐνορίτες τους καί ἔχουν τή θέση τοῦ πατέρα ἀνάμεσα στό ποίμνιό τους ; Γιατί δέν ἀναδεικνύουν τίς προσπάθειες τῶν κληρικῶν τῶν χωριῶν καί τῶν παραμεθορίων περιοχῶν, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν τήν μοναδική παρηγοριά γιά τούς κατοίκους τους ; Γιατί δέν τονίζουν τήν καθημερινή παρουσία τῶν ἱερέων μας στά νοσοκομεία καί στίς φυλακές ὅπου ἀπαλύνουν τόν πόνο τῶν συνανθρώπων μας πού περνοῦν δύσκολες ὥρες; Γιατί ἀγνοοῦν τό ποιμαντικό ἔργο τῶν Μητροπόλεων καί τῶν ἐνοριῶν μας, τό ὅποιο συντονίζουν ἀκούραστα χιλιάδες ἱερεῖς ; Γιατί δέν δίνουν ἔμφαση στίς δραστηριότητες τῶν ἐνοριακῶν μας κέντρων ἐκεῖ πού ὁ παπᾶς γίνεται καί δάσκαλος καί φίλος καί σύμβουλος τῶν νέων αὐτοῦ τοῦ πολύπαθου τόπου ;

Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Το ἔργο της καθάρσεως

Ἀθήνα 29 Μαρτίου 2005

Συνῆλθε τήν 1, 2, 3, 10, 11, 21 καί 22 Μαρτίου ἐ.ἔ. ἡ Διαρκῆς Ἱερά

Σύνοδος τῆς 148ης Συνοδικῆς Περιόδου ὑπό τήν Προεδρία τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ.
Χριστοδούλου.

Α΄

Ἡ Δ.Ι.Σ. :

1. Ἐκανε ἀποδεκτή τήν παραίτηση, γιά λόγους εὐθιξίας, ἐκ τοῦ Θρόνου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ.Θεοκλήτου.
2. Δέχθηκε τόν Σεβ. Μητροπολίτη Τριφυλίας καί Ὀλυμπίας κ. Στέφανο, ὁ ὁποῖος καί ἔδωσε ἐκ νέου ἐξηγήσεις γιά τήν δημοσιευθεῖσα σέ Ἐφημερίδα ἐναντίον του καταγγελία, γιά τήν ὁποία ἔχει προσφύγει στά Ποινικά Δικαστήρια. Συναφῶς ὁ Σεβασμιώτατος ἀπήντησε σέ διευκρινιστικές ἐρωτήσεις πού τοῦ ὑπεβλήθησαν. Ἡ Δ.Ι.Σ. γιά τό θέμα αὐτό ἐμμένει στήν ἀπό 14.2.2005 ἀπόφασή Της, δηλαδή νά ἀναμείνει τήν ἐξέλιξη τῆς μηνύσεως στά ποινικά δικαστήρια, πρίν ἐνεργοποιήσει κάθε ἄλλη ἐκκλησιαστική διαδικασία.
3. Ἐλαβε γνώση τόσο τοῦ ζητηθέντος καί ληφθέντος ὑπ' ἀριθμ. 42/2005 παραπεμπτικοῦ βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου Ἐφετῶν Ναυπλίου γιά πράξεις οἰκονομικοῦ περιεχομένου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Κορίνθου κ. Παντελεήμονα, ὅσο καί τῆς καταγγελίας πρὸς τήν Δ.Ι.Σ. τοῦ δημοσιογράφου Ἰωάννη Λάμπρου γιά πλημμελῆ ἄσκηση τῶν καθηκόντων του καί ἀπεφάσισε, ὅπως σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 143 τοῦ Ν. 5383/1932 «Περί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων», κληθεῖ σέ πρῶτο στάδιο ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Παντελεήμων καί παράσχει γραπτές ἐξηγήσεις ἐπί τῶν εἰς βάρος του καταγγελιῶν.
4. Κάλεσε τόν Σεβ. Μητροπολίτη Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονα, ὅπως προσέλθει καί ἐμφανισθεῖ ἐνώπιόν Της τήν 5ην μηνός Ἀπριλίου 2005 ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 9.30 πρὸς ἀκρόαση αὐτοῦ, προκειμένου νά ἀπαντήσει γιά τά ὅσα παρουσιάσθηκαν ἀπό Μ.Μ.Ε. γιά συμμετοχή του σέ

υπεράκτιες εταιρείες, καταθέτοντας απαραίτητως και σχετικό γραπτό υπόμνημα.

5. Έδεχθη τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Χίου κ. Διονύσιο, ό όποϊος και έδωσε εξηγήσεις αναφορικά μέ τά όσα, κατ' αρχάς από τηλεοπτικό κανάλι και έν συνεχεία από τίς Έφημερίδες, γράφτηκαν για ύπέρογκους λογαριασμούς του σέ τράπεζα τής Αμερικῆς.

Ό Σεβασμιώτατος έδήλωσε στή Διαρκή Ίερά Σύνοδος ότι δέν έχει κανένα τραπεζικό λογαριασμό στό έξωτερικό και μόνον ένα στήν Ελλάδα, τό ποσόν του όποιου έχει αποφασίσει νά διαθέσει στά όλοήμερα Δημοτικά Σχολεία και Νηπιαγωγεία τής Χίου. Επίσης ενημέρωσε τήν Διαρκή Ίερά Σύνοδος ότι μέ έγγραφο του στόν Άρειο Πάγο έξουσιοδοτεϊ τόν Εισαγγελέα κ. Δημήτριο Λινό νά διατάξει νά ανοιχθοϋν όλοι «οί δῆθεν Λογαριασμοί» του στό έξωτερικό και έσωτερικό και ότι ἤδη, μέ τήν από 1.3.2005/1039 μήνυσή του ένώπιον τής Εισαγγελίας Πρωτοδικῶν Αθηνῶν, έχει έγκαλέσει τόν φερόμενο ως ύπογράφοντα τό σχετικό e-mail Στέλιο Καρρά, όπως επίσης και κάθε άλλο ύπεύθυνο. Από τόν Εισαγγελέα του Άρείου Πάγου, ώσαύτως, ζητεϊ τήν παρέμβασή του προκειμένου νά ζητήσεί βεβαίωση από τήν Chase Bank Manhatan ότι δέν ύπάρχει κανένας λογαριασμός στό όνομά του.

Ή Διαρκής Ίερά Σύνοδος έκρινε ίκανοποιητικές τίς ένέργειες του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χίου κ. Διονυσίου.

7. Έλαβε γνώση τής απαντήσεως του Σεβ. Μητροπολίτη Περιστερίου κ. Χρυσοστόμου επί του περιεχομένου καταγγελίας σέ βάρος του, αναφερομένης σέ παραβάσεις τής εργατικῆς νομοθεσίας, ή όποία παρ' ότι άνώνυμη και άνυπόγραφη έπιβεβαιώθηκε από τόν ίδιο μέ δηλώσεις του στά Μ.Μ.Ε. και απεφάσισε νά αποστείλει Συνοδικό έγγραφο μέ τό όποιο νά ζητεϊ από τόν Σεβασμιώτατο κ. Χρυσόστομο νά δώσει γραπτές εξηγήσεις. Έπειδή δέν έχει απαντήσει ακόμα, ή Δ.Ι.Σ. όρισε προθεσμία για τήν ύποβολή τῶν αίτουμένων εξηγήσεων.

8. Έπελήφθη και τής ανακινηθείσης ύποθέσεως παλαιᾶς καταγγελίας

έναντίον του Σεβ. Μητροπολίτη Πειραιῶς κ. Καλλινίκου. Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀφοῦ μελέτησε τόν σχετικό φάκελλο, δέχθηκε σέ ἀκρόαση, κατόπιν δικῆς του πρωτοβουλίας, τόν Σεβ. Πειραιῶς, ὁ ὁποῖος ἐξέθεσε τά κατ' αὐτόν, ἀρνήθηκε τήν κατηγορία καί δήλωσε ὅτι θά καταθέσει ἐγκλήσεις στήν Δικαιοσύνη ἐναντίον τῶν κατηγορῶν του καί τοῦ ζήτησε νά ὑποβάλλει καί γραπτές ἐξηγήσεις. Κατόπιν τούτου ἡ Ἱερά Σύνοδος παρά τό γεγονός ὅτι ἔκρινε τίς ἐξηγήσεις πού παρασχέθηκαν ἀπό τόν Σεβ. Πειραιῶς κ. Καλλνίκο ἐπαρκεῖς, κατόπιν καί δικῆς του ἐπιθυμίας ἀπεφάσισε, προκειμένου νά διαλευκανθεῖ ἀπολύτως ἡ ὑπόθεση, νά μὴ τήν θέσει στό Ἀρχεῖο ὅπως ἐπιτάσσει τό ἄρθρο 143 τοῦ Ν. 5383/1932 «Περί Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καί τῆς πρό Αὐτῶν Διαδικασίας» ἀλλά νά διενεργήσει ἀνάκριση. Ἀνακριτῆς ὀρίσθηκε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐλασσῶνος κ. Βασίλειος, ὁ ὁποῖος ἐπελήφθη ἀμέσως τοῦ ἔργου του.

9. Ἀσχολήθηκε μέ τό ἀνακύψαν καί πάλιν θέμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Διδυμοτείχου κ. Νικηφόρου, καθῶς περιῆλθαν σέ γνώση Τῆς, ὡς νεώτερα στοιχεῖα, μαρτυρικές καταθέσεις κατά τοῦ Σεβασμιωτάτου ἐνώπιον τοῦ κ. Εἰσαγγελέα Ὁρεστιάδος, τῶν κ. Κωνσταντίνου Λάττα καί Παναγιώτου Λάττα, μέ τίς ὁποῖες κατηγορεῖται ὁ συγκεκριμένος Ἱεράρχης γιά πράξεις πού προσβάλλουν τήν ἀξιοπρέπεια τοῦ πρώτου τῶν καταγγελλόντων. Ἐπίσης ἐτέθη ὑπ' ὄψιν τῆς Δ.Ι.Σ. ἡ δήλωση τοῦ ἀρχικοῦ κατηγοροῦ τοῦ Ἱεράρχη, κ. Δημητρίου Μέτογλου, πού ἔγινε ἐνώπιον τῆς Τριμελοῦς ἐξ Ἀρχιερέων Ἐπιτροπῆς, ὅτι ἐπιβεβαιώνει σήμερα τό περιεχόμενο παλαιότερας μηνύσεώς του κατά τοῦ Μητροπολίτου. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἀπεφάσισε ὅπως σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 143 τοῦ Ν. 5383/1932 «Περί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων», κληθεῖ σέ πρῶτο στάδιο ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου κ. Νικηφόρος καί παράσχει γραπτές ἐξηγήσεις ἐπί τῶν εἰς βάρος του νέων καταγγελιῶν.

10. Ἐπί τῆς ὑποθέσεως τοῦ Ἱερομονάχου Νικοδήμου Φαρμάκη, Κληρικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς, ἐζήτησε ἀπό τόν Σεβ. Πειραιῶς κ. Καλλνίκο νά διενεργήσει τακτικές ἔνορκες ἀνακρίσεις γιά τίς εἰς βάρος του ἀποδιδόμενες κατηγορίες.

11. α) Ἐζήτησε δι' ἐγγράφου Της πρὸς τὸν Ὑπουργὸ Οἰκονομίας καὶ Οἰκονομικῶν κ. Γεώργιο Αλογοσκούφη, σέ ἐκτέλεση σχετικῆς ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 18ης καὶ 19ης Φεβρουαρίου 2005, τὴν διενέργεια οἰκονομικοῦ ἐλέγχου, ὑπὸ Ἐπιθεωρητῶν Δημοσίων Διαχειρίσεων, τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ β) ἀποφάσισε ἐπίσης τὴν διενέργεια οἰκονομικοῦ ἐλέγχου ἀπὸ Οἰκονομικούς Ἐπιθεωρητές τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Γενικῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῶν οἰκονομικῶν διαχειρίσεων ὄλων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιαστικῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Β'

Ἡ Δ.Ι.Σ. ἀποφάσισε:

1. Νά μεταβεῖ ὁ Μακαριώτατος τὴν Τετάρτη 23.3.2005 στὴν πληγειῖσα ἀκριτικὴ περιοχὴ τοῦ Ἑβρου, προκειμένου νά στηρίξει ἠθικά τὸν δοκιμασθέντα ἀπὸ τίς πλημμύρες ἀκριτικὸ λαὸ καὶ ἐπιδώσει οἰκονομικὴ ἐνίσχυση ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, σέ ἐμπερίστατες οἰκογένειες, ἐκ χιλίων Εὐρώ σέ ἐκάστη.
2. Νά συντάξει Κανονισμούς, οἱ ὅποιοι θά ρυθμίζουν τὴν ἐφαρμογὴ τῶν ληφθέντων ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας μέτρων, γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων ἐκ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς κρίσεως.
3. Νά ἀποστείλει Ἐγκύκλιο πρὸς ὄλους τοὺς Ἱερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν ᾧ καὶ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς μέ τὴν ὁποία τοὺς ἐνημερώνει περὶ τῆς ἐνεστώσης κρίσεως στὴν Ἐκκλησία καὶ τὰ μέτρα τὰ ὁποία αὐτὴ ἔλαβε πρὸς ἀντιμετώπιση τῆς καταστάσεως.
4. Νά ἀπευθύνει Μήνυμα πρὸς τὸν εὐσεβῆ Ἑλληνικὸ Λαὸ μέ τὴν εὐκαιρία τῆς Ἐθνικῆς Ἐπετείου τῆς 25ης Μαρτίου, τὸ ὁποῖο ἀναγνώσθηκε στοὺς Ἱερούς Ναούς κατὰ τὴν Ἀκολουθία τῶν Β' Χαιρετισμῶν.

5. Νά τελεσθεῖ ἀγρυπνία, τήν 8η πρός 9η Μαρτίου 2005, μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, στούς Μητροπολιτικούς Ναούς τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων καί σέ μεγάλους Ἱερούς Ναούς πολυπληθῶν πόλεων, μέ αἴτημα προσευχῆς τήν ὑπέρβαση τῆς κρίσεως στήν Ἐκκλησία.

6. Νά ἐκπροσωπήσει τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος:

α. Στίς ἐκδηλώσεις πού θά λάβουν χώρα στήν Ἀρμενία ἀπό 20 – 25.4.2005 γιά τήν συμπλήρωση 90 χρόνων ἀπό τήν γενοκτονία τῶν Ἀρμενίων, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Θερμοπυλῶν κ. Ἰωάννης.

β. Στό συγκαλούμενο στήν Σκιάθο, τόν Ἰούνιο τοῦ 2005, Διεθνές Περιβαλλοντικό Συνέδριο, ὁ Ἐλλογιμώτατος Καθηγητής κ. Ἰωάννης Παπαδημητράκης.

Ἐπίσης, νά συμμετάσχει στήν Συνάντηση τοῦ Προεδρείου τῆς Κ.Ε.Κ. (Συμβούλιο Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν) πού θά πραγματοποιηθεῖ στήν Σουηδία ἀπό 6 ἕως 10 Ἀπριλίου 2005 ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Ἀθανάσιος.

7. Νά συστήσει Ἐπιτροπή ὑπό τήν προεδρία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Θηβῶν κ. Ἱερωνύμου, ἡ ὁποία συγκροτεῖται ἀπό Κληρικούς καί Λαϊκούς, μετά ἀπό τήν ἀπόφαση τῆς Ἱεραρχίας νά διεξαχθεῖ εὐρύς διάλογος μέ διαφόρους κοινωνικούς φορεῖς ἐπί ζητημάτων πού ἐνδιαφέρουν τήν Ἐκκλησία καί τόν πιστό Της λαό, καί ἀνέλαβε τήν ὀργάνωση αὐτοῦ. Σέ πρώτη φάση ὁ διάλογος αὐτός θά γίνεῖ μέ τούς Ἱερεῖς (Ἐφημερίους-Ἱεροκήρυκες), μέ Καθηγητές Θεολογίας καί μέ Στελέχη τῆς Ἐκκλησίας, καί θά ἐπεκταθεῖ καί σέ ἄλλους φορεῖς τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας.

8. Νά ἀποστείλει τό Ὑπόμνημα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Ναυπάκτου κ. Ἱεροθέου, πού ὑποβλήθηκε στήν Ἱερά Σύνοδο, σχετικά μέ τήν Ἀρχιερατική ἀμφίεση καί τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο θά γίνεταί τό Ἀρχιερατικό Συλλεΐτουργο, στούς Σεβ. Μητροπολίτες γιά νά ὑποβάλλουν τίς ἀπόψεις

τους.

9. Νά διορίσει τόν Σεβ. Μητροπολίτη Δημητριάδος κ. Ίγνάτιον, Πρόεδρο τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καί Διαχριστιανικῶν Σχέσεων, ὡς ἐπικεφαλῆς τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στήν συνερχομένη ἐν Βραζιλίᾳ Γενική Συνέλευση τοῦ Π.Σ.Ε., τό ἔτος 2006.

10. Νά διορίσει τήν κ. Ντεμίνα Μασούλα, Καθηγήτρια Διεθνολόγου, ὡς ἐπιπλέον ἐκπρόσωπο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στήν Γενική Συνέλευση τοῦ Π.Σ.Ε.

11. Νά διορίσει τόν Συνεργάτη τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καί Διαχριστιανικῶν Σχέσεων κ. Δημοσθένη Θεοχάρη ὡς Steward, στήν Γενική Συνέλευση τοῦ Π.Σ.Ε..

12. Νά συστήσει ὑπό τήν αἰγίδα τῆς Ἐκκλησίας Διεθνές Διεπιστημονικό Κέντρο Ἠθικῆς τῆς Τεχνολογίας καί Ἠθικῆς τοῦ Περιβάλλοντος.

Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία

. Επιβεβαιώθηκε ἡ υπεροχή των Ἱερῶν Κανόνων ἐναντι του νομικοῦ πλαισίου που καθορίζει τις σχέσεις Ἐκκλησίας-Πολιτείας (ἐν προκειμένῳ ὁ Καταστατικός Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 590/1977). Στὴν πρόσφατη ἀπόφαση τῆς Συνόδου δὲν περιλαμβάνεται καμία ἀνάλογη ἀναφορά με ἐκείνη τῆς ἀποφάσεως του περασμένου Νοεμβρίου στὴν ὁποία ἐκφράζονταν «ὁ σεβασμὸς τόσο στὴν Πράξη ὅσο καὶ στὸν Καταστατικό Χάρτη». Τότε ὁ κύριος Χριστόδουλος εἶχε ἐπισημάνει ὅτι «ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, παραλλήλως πρὸς τοὺς Ἱερούς Κανόνες, εἶναι υποχρεωμένη νὰ τηρεῖ καὶ τοὺς νόμους του Κράτους...». Θέση που ἐπανελάβε καὶ στὴν Ἱεραρχία τῆς 28^{ης} Μαΐου κάνοντας λόγο γιὰ σεβασμὸ τῶν νόμων ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Πάντως σύμφωνα με τὸν Πατριαρχικὸ καὶ Συνοδικὸ Τόμο του

1850- για τον οποίο η Ιεραρχία διακήρυξε τον σεβασμό της και δεσμεύτηκε για την τήρηση του- η Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος «διοικούσα τα της Εκκλησίας κατά τους θείους και ιερούς κανόνες ελευθέρως και ακωλύτως από πάσης κοσμικής επεμβάσεως». Κατά συνέπεια αποδυναμώνεται η άποψη περί «υποχρέωσης της Εκκλησίας της Ελλάδος να τηρεί τους νόμους του Κράτους» όταν πρόκειται για ζητήματα που αφορούν την εσωτερική της λειτουργία. Χαρακτηριστική είναι η άποψη που διατύπωσε- ερμηνεύοντας τους βασικούς όρους του Τόμου- ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών κ.Χριστόδουλος, όταν ήταν Μητροπολίτης Δημητριάδος : «Καθορίζονται ως ρυθμιστικόν πλαίσιον, εντός του οποίου δέον να κινήται η εκκλησιαστική διοίκησης και ευταξία, οι Ιεροί Κανόνες. Επί τη βάσει αυτών δέον όπως ενεργεί η Ιερά Σύνοδος την διοίκησιν της Εκκλησίας... Πάσα απ' αυτών παρέκκλισις συνιστά παράβασιν και οδηγεί εις ανωμαλίαν». Σε άλλο σημείο ο Αρχιεπίσκοπος υπογράμμισε «Ουδεμία πολιτειακή επέμβασις επιτρέπεται εις τα της Εκκλησίας».

Οι εγγυήσεις της Πολιτείας για την εφαρμογή της πρόσφατης Συμφωνίας περισσότερο ευνοούν το Οικουμενικό Πατριαρχείο καθώς το Σύνταγμα – σύμφωνα με τα όσα αναφέρει ο Καθηγητής Ε.Βενιζέλος στο βιβλίο του “Οι Σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας”- «αναγνωρίζει ένα είδος ομοταξίας στις σχέσεις μεταξύ ελληνικού κράτους και Οικουμενικού Πατριαρχείου». Ταυτόχρονα η ανάμειξη της Κυβέρνησης στη διένεξη μεταξύ των δύο Εκκλησιών επιβεβαιώνει τον ρόλο της Πολιτείας ως εγγυήτριας της εφαρμογής της Συνοδικής Πράξης του 1928.

Η ΑΛΛΗ ΠΛΕΥΡΑ

Μας μένει όλους να διερωτηθούμε:

1. Πώς έγινε και όλα τα κανάλια μαζί, χωρίς καμιά εξαίρεση, επιτίθενται κατά του Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου επί περίπου ένα μήνα, με αιχμή του δόρατος έναν άνθρωπο που φαίνεται όργανο των ισραηλινών μυστικών υπηρεσιών;
2. Πώς έγινε και όλες οι δικαστικές αρχές, οι κατά νόμον υπεύθυνες να υπερασπίζονται θεσμούς αλλά και απλούς Έλληνες πολίτες από το διασυρμό, να έχουν πάθει όλες μαζί αφασία;

3. Πώς έγινε και πολιτικοί μας ζητούν τώρα αμέσως χωρισμό κράτους και Εκκλησίας, που οι ίδιοι αυτοί όντες στην εξουσία δε μπόρεσαν να εφαρμόσουν;

4. Για ποιο λόγο άραγε επαναφέρεται τώρα η πρόταση χωρισμού Εκκλησίας και κράτους; Κάποιοι τόλμησαν να συνδέσουν την πρότασή τους με τα "σκάνδαλα της εκκλησίας". Που σημαίνει ότι θέλουν να πείσουν τους Έλληνες ότι με τον χωρισμό θα έχουμε ηθική Εκκλησία και κράτος;

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΔΥΤΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Σκάνδαλα στο Βατικανό

Αφού εργάστηκε 35 χρόνια στην παπική αυλή, ο μονσινιόρ Λουίτζι Μαρινέλλι διατυπώνει κατηγορίες για τεκτονισμό, σατανισμό και ομοφυλοφιλία στο Βατικανό.

Το βιβλίο «Όσα παίρνει ο άνεμος στο Βατικανό» εκδόθηκε τον Φεβρουάριο στην Ιταλία από τις εκδόσεις Kaos και προκάλεσε στη ρωμαιοκαθολική κοινότητα το... χάος που προοιωνιζόταν το όνομα των εκδόσεων. Η παπική αυλή, η Κουρία, προσπάθησε να το απαγορεύσει, αλλά εκείνο που τελικά πέτυχε ήταν να το διαφημίσει. «Αν δεν ήταν η απαγόρευση, θα είχε πουλήσει 10.000, όχι 100.000 αντίτυπα», λέει ο διευθυντής του οίκου Kaos, ο Λορέντσο Ρουτζέρι. Τώρα το βιβλίο θα εκδοθεί στην Ισπανία το φθινόπωρο, έχουν ήδη ολοκληρωθεί οι διαπραγματεύσεις για την έκδοσή του στη Γερμανία και προγραμματίζεται να εκδοθεί σ' όλες τις μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες. Υπογράφεται με το ψευδώνυμο I Millenari (οι της χιλιετίας), αλλά πολλοί παρατήρησαν ότι η λέξη είναι αναγραμματισμός του ονόματος του 72χρονου μονσινιόρ Λουίτζι Μαρινέλλι, πρώην διευθυντή της Συνόδου των Ανατολικών Εκκλησιών στην παπική αυλή. Ο Μαρινέλλι είπε

πάντως ότι το βιβλίο είναι καρπός συλλογικής δουλειάς μιας ομάδας ιερωμένων, στην οποία πήρε μέρος και ο ίδιος, αλλά ουδέποτε ως τότε είχε παρατηρήσει το ζήτημα του αναγραμματισμού του ονόματός του.

Στο βιβλίο αποκαλύπτεται, μεταξύ άλλων, ότι ένας ιερωμένος δεν έγινε καρδινάλιος επειδή συνελήφθη να εισάγει λαθραία χρήματα σε μια βαλίτσα από την Ελβετία· ότι σατανιστικές τελετές γίνονται μέσα στο Βατικανό κι αυτοί που συμμετέχουν φορούν κουκούλες και είναι γυμνοί από τη μέση και κάτω· ότι η αποσιώπηση ομοφυλοφιλικών σχέσεων ανάμεσα στον ανώτερο κλήρο είναι κάτι συνηθισμένο· ότι ένας επίσκοπος καταχράσθηκε χρήματα για να πληρώσει για την ανατροφή ενός εξώγαμου τέκνου του· ότι η μασονία ανθεί στη γραφειοκρατία του Βατικανού· και ότι, όταν ήταν αρχιεπίσκοπος του Μιλάνου, ο πάπας Παύλος ΣΤ' προσπάθησε να συγκαλύψει μια άκρως επικριτική επιστολή που είχε στείλει σ' ένα συνάδελφό του και η οποία πιθανολογείται πως στάθηκε η αιτία της μοιραίας καρδιακής προσβολής του παραλήπτη της.

Το Βατικανό εξοργίσθηκε και προσπάθησε να χρησιμοποιήσει το δικαστήριό του για να φιμώσει τον Μαρινέλλι η δίκη άρχισε στις 16 Ιουλίου. Ο ιερωμένος, στον οποίο, αν κριθεί ένοχος, θα απαγορευθεί να τελεί τη θεία λειτουργία, αρνήθηκε να παραστεί στη δίκη ή να αποσύρει το βιβλίο, όπως του ζητήθηκε. «Στο βιβλίο δεν χρησιμοποιούνται αληθινά ονόματα», υπογράμμισε ο Μαρινέλλι μιλώντας στους «Νιου Γιork Τάιμς». «Αν κάποιος αναγνωρίζει τον εαυτό τους σ' αυτό, θαυμάζω την ταπεινοφροσύνη τους».

Δ΄ ΜΕΡΟΣ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Φοιτητής σε πανεπιστήμιο Αθηνών σχολιάζει τα επίκαιρα εκκλησιαστικά τεκταινόμενα

“Η διαφθορά των ιεραρχών δεν είναι καπνός ορφανός από φωτιά. Είναι μια φωτιά που καίει δυνατά, ίσως και από την καθιέρωση της Εκκλησίας ως μίας εκ των εξουσιών της χώρας, ίσως και άτυπης. Πρόκειται για το αποτέλεσμα της αποκοινωνικοποίησης κληρικών μέσω των ιερών κανόνων που τους “ευνουχίζει” προκειμένου να αποκτήσουν την εξουσία που κακώς έρχεται με το ράσο που φορούν.

Αυτά, όμως, είναι γνωστά και συγκαλλυμένα. Το χειρότερο και το πιο υποκριτικό είναι τα δύο μέτρα και τα δύο σταθμά που φέρουν σε θεμελιώδεις αρχές της κοινωνίας μας, όπως η αποδοχή του πλησίον μας με τα ελαττώματα και τις ιδιαιτερότητές του, και πάνω απ’ όλα η συμπαράσταση, ψυχική και υλική που πρέπει να του δείχνουμε.

Δε γίνεται να αποκαλείς “κουσούρι” την ιδιαιτερότητα που αποδεδειγμένα ασπάζονται οι κληρικοί σου και να ζητάς από το φτωχό να δώσει το μισό χιτώνα του, όταν θα μπορούσες να ντύσεις με χιτώνες, κάλτσες αλλά και μαγιό το ποίμνιό σου αλλά και τους απογόνους αυτού.

Η κάθαρση πρέπει να επαναφέρει την αλήθεια και όχι η αλήθεια την κάθαρση”.

Ηγούμενος (ανώτατος εκκλησιαστικός), που επιθυμεί να διατηρήσει την ανωνυμία του, σχολιάζει..

Κατ’ αρχήν κρίνει σωστή την κίνηση σχετικά με τον Ειρηναίο. Θεωρεί πως θα φέρει την αναγκαία ηρεμία σ’ ένα Πατριαρχείο μείζον για την ελληνική

Ορθοδοξία και το ελληνικό έθνος. *Υποστηρίζει, επίσης, πως τα μέτρα του κ.Χριστοδούλου θα έπρεπε να επικεντρωθούν περισσότερο στους εκκλησιαστικούς κανόνες.*

Αναφορικά με τα "ροζ" σκάνδαλα αναφέρει πως γυναίκα των Ιεραρχών θεωρείται η Εκκλησία και πως βεβαίως δεν επιτρέπεται να έχουν οποιεσδήποτε σεξουαλικές σχέσεις. Συνεχίζει, όμως, ότι *κι οι ιεράρχες ως φυσικά πρόσωπα και πολίτες έχουν το αναφαίρετο δικαίωμα του απορρήτου. Έσκοπός του δημοσιογράφου είναι να ενημερώνει κι όχι να παίρνει τη θέση του λαϊκού δικαστή*". Οι ενοχοποιητικές αποδείξεις για τους ιεράρχες θα έπρεπε να δοθούν στα κατάλληλα όργανα π.χ. στη Σύνοδο γιατί προκάλεσαν τη δημόσια αιδώ και το δημόσιο αίσθημα για την Εκκλησία". Θεωρεί, επίσης, αναγκαίο τον έλεγχο των κληρικών ως ένα βαθμό από εκκλησιαστικούς παράγοντες.

Η Εκκλησία, αναφέρει χαρακτηριστικά, έχασε αναμφίβολα από τα πρόσφατα σκάνδαλα αλλά σύμφωνα με πρόσφατη στατιστική το 69% του λαού εμπιστεύεται ακόμα την Εκκλησία ως θεσμό.

Σχετικά με το θέμα της αγαμίας των κληρικών, υποστηρίζει, πως ο γάμος θα ήταν δυνατός αλλά θα δημιουργούσε άλλα προβλήματα, όπως αυτό της διαδοχής.

Τέλος, τονίζει ότι *η Εκκλησία πρέπει να γίνει πιο ανθρωποκεντρική, ο λαός να έχει ενεργή συμμετοχή στην εκλογή ιεραρχών και να υπάρξει αποτελεσματικός οικονομικός έλεγχός τους από το κράτος. Οι λειτουργίες μες στη Σύνοδο πρέπει να γίνουν πιο δημοκρατικές, όσο για το χωρισμό Εκκλησίας-Κράτους, αυτός θα συνέφερε την Εκκλησία κι όχι το Κράτος καθώς το τελευταίο παίρνει πολλά χρήματα από την Εκκλησία.*

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι ιεράρχες γνώριζαν και γνωρίζουν ο ένας τα "άπλυτα" τα άλλου, τα στραβά και τα ανάποδα, όσα δε γνωρίζει το πλήρωμα της Εκκλησίας. Το σύστημα, όμως, είναι κλειστό, δεν υπάρχει δημόσιος έλεγχος κι όλα τα ζητήματα οι ιεράρχες τα τακτοποιούν μεταξύ τους.

Η βαθιά κρίση αποκάλυψε σε θεσμούς, εξουσίες, λειτουργίες και υπηρεσίες την ανεπάρκεια του Συντάγματος και της νομοθεσίας. Το ζητούμενο είναι ο εκδημοκρατισμός και των κλειστών συστημάτων, όπως είναι η Δικαιοσύνη και η Εκκλησία, που πρέπει να γίνει το ταχύτερο δυνατό με πρωτοβουλία όχι μόνο της κυβέρνησης, αλλά όλων των κομμάτων. *Μπορούν να γίνουν ουσιαστικές αλλαγές στη νομοθεσία, που θα προωθήσουν τη διαφάνεια και το δημόσιο έλεγχο με δημοκρατικές διαδικασίες. Η Εκκλησία θα πρέπει να συνεργαστεί, ώστε να γίνουν ουσιαστικές αλλαγές στον καταστατικό της χάρτη, για να πάψει η δεσποτοκρατία και να θεσμοτηθεί η λαϊκή συμμετοχή, με δημοκρατικές διαδικασίες, στη διαχείριση των οικονομικών της Εκκλησίας, στη λειτουργία της και στην εκλογή των ιεραρχών.*

Η Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία θα αναγεννηθεί πραγματικά αν ξαναγυρίσει στις ρίζες της, αν δηλ. οι 80 σημερινοί ιεράρχες της πάψουν να είναι αφέντες και γίνουν αυτό που αντιπροσώπευαν κάποτε οι "Τρεις Ιεράρχες", γίνουν δηλ. ταπεινοί υπηρέτες. Πρέπει, λοιπόν, να γίνει ριζική (αυτο)κάθαρση μέσα στην Εκκλησία. Τη συνταγή γι' αυτήν την έδωσε ο ίδιος ο Χριστός και την ακολουθούν απαρέγκλιτα όλοι οι χειρουργοί: "Μέλος που σκανδαλίζει νοσεί. Και ένα άρρωστο μέλος πρέπει να το κόβουμε για να μη μολυνθεί και χαθεί ολόκληρο το σώμα" (Ματθ. Ε'29).

Όσα φημολογούνται για τον κλήρο κλονίζουν την πίστη στα θεία. Σε αυτήν την περιρρέουσα σύγχυση, από την οποία διασύρεται η Εκκλησία και δοκιμάζεται η πίστη, *θα ήταν σοβαρή παράλειψη να μην αναφερθεί η αξιοσύνη μητροπολιτών, όπως του πρώην Πατρών Νικόδημου, κατά κόσμον Βαλυρά, ο οποίος παραιτήθηκε πρόσφατα λόγω μεγάλης ηλικίας. Καθ'όλο το διάστημα της διακονίας του, ουδέποτε ελέχθη γι' αυτόν κάτι το μεμπτό. Αν όλοι οι δεσποτάδες τον μιμηθούν θα ήταν ευχής έργο, για τους ίδιους και για την Εκκλησία. Οι ιεράρχες είναι σαφώς ανακόλουθοι όταν από τη μια μας λένε "ο Χριστός είπε ότι η βασιλεία του δεν είναι εδώ αλλά στους ουρανούς" και από την άλλη κόπτονται να διατηρείται ο προσεταιρισμός Κράτους-Εκκλησίας.*

Ας αναρωτηθούμε λοιπόν, όλοι μας πόσο απέχει ο λόγος του Χριστού από τις πράξεις των πνευματικών πατέρων της Εκκλησίας. Ακόμη κι αν φτάσουμε στο διαχωρισμό της Πολιτείας από την Εκκλησία, το πρόβλημα θα υπάρχει κι ίσως γίνει οξύτερο. ***Η λύση είναι η διαφάνεια, ο έλεγχος και ο πλήρης εκδημοκρατισμός της Εκκλησίας, ώστε να υπάρχει λαϊκή συμμετοχή στη διοίκησή της και να σπάσει το κλειστό σύστημα, που είναι πηγή κακών.***

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Γ α ζ ή ς, *Γενικά αρχαί*

Α π. Γ έ ρ ο ν τ α, *Το δικαίωμα αυτοδιάθεσης πληροφοριών, Υπερβολή ή αναγκαιότητα, Το Σ 1997*

Δ α γ τ ό γ λ ο υ, *Ατομικά Δικαιώματα*

Κ α ρ ά κ ω σ τ α ς Ι ω ά ν ν η ς Κ ., *Προσωπικότητα και Τύπος, Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα, Αθήνα 2000*

Σ .Κ τ ι σ τ ά κ η ς, *Η αρχή προστασίας προσωπικών δεδομένων*

Μ ι χ α η λ ί δ η ς – Ν ο υ ά ρ ο ς, *Το απαραβίαστο του ιδιωτικού βίου και η ελευθερία του τύπου*

Μ ή τ ρ ο υ, *Η αρχή Προστασίας*

Τ α γ α ρ ά ς, *Μηχανισμοί διεθνούς προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου*

Ρ ο ύ κ ο υ ν α ς, *Διεθνής προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων*

Φ ί λ ι α ς, *Το συνταγματικό δικαίωμα της ελευθεροτυπίας*

Χ α λ α ζ ω ν ί τ η ς, *Οι ευαίσθητες πληροφορίες*

Ξένη

D a g t o g l o u , Wesen und Grenzen der Pressefreiheit

H u b m a n n , das Persoenlichkeitsrecht

M u e l l e r , Die Grundrechte der Verfassung und Persnlichkeitsschutz

R e i n h a r d t , Das Lebensbild und der Schutz der Persoenlichkeit im modernen Privatsrecht

R o e l l e c k e , Meinungskampf und allgemeines Persoenlichkeitsrecht

ΠΗΓΕΣ

Εφημερίδες: ``ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ`` , ``ΤΟ ΒΗΜΑ``

Διαδίκτυο: www.dsa.net.gr, www.ecclesia.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη σημερινή εποχή της κυριαρχίας της εικόνας, της επικράτησης των *ΜΜΕ* και της ``κλειδαρότρυπας`` η εξασφάλιση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων κρίνεται έργο δύσκολο παρά την ύπαρξη σημαντικών προστατευτικών νόμων και συμβουλιών. *Δημόσια πρόσωπα* βρίσκονται συνήθως στο στόχαστρο και πρόσφατα *ιεράρχες* της Εκκλησίας μας απασχόλησαν την επικαιρότητα με ``ροζ`` αλλά και οικονομικά σκάνδαλα. Αναμφισβήτητα ως φυσικά πρόσωπα έχουν κι αυτοί δικαίωμα στην *προστασία της προσωπικότητάς* τους. Ωστόσο, η δημοσιογραφική έρευνα δικαιούται πρόσβαση στα *προσωπικά* τους *δεδομένα* εφ' όσον ανάγονται στην άσκηση του δημόσιου λειτουργήματός τους και ικανοποιούν ανάγκες ενημέρωσης του κοινού. Η όποια παραπάνω διαπόμπευσή τους

κρίνεται τιμωρητέα. Η λύση πρέπει και μπορεί να βρεθεί στη *διαφάνεια* και τον *εκδημοκρατισμό* της Εκκλησίας και *η λαϊκή συμμετοχή* στη διοίκησή της να καταστεί δυνατή, ώστε οι ιεράρχες μας στο σύνολό τους να αποτελούν παραδείγματα προς μίμηση για όλους εμάς τους απλούς πολίτες.

SUMMARY

In our time, the time of the domination of images and the *Press*, and the introduction of the "keyhole" theory, the insurance of protection of the "personal-private data" is considered to be a difficult and complicated task, regardless the existence of protective statutes and specialist councils. "*Famous*" people are most of the time under the Press' microscope, and recently, *clerics* of our church were the protagonists of sexual and economic scandals. However, due to the fact that they share the same rights as the next person, they also share the right of the *protection of their personality*. Nevertheless, journalists are in titled to have access to their "*personal data*" as long as these are a part of their "public work" and they satisfy the public's need for information. Any over exposure of their "personal data" should be punished. The solution should and can be found in the *transparency* and the *democratization* of the church and the *public participation* in its administration should be met, in order our clerics, as a whole, to be a positive example for the rest of us, the common citizens.

Δείγμα Νομολογίας

Εφετείο Κρήτης 388/1987

Κληρικοί. Πειθαρχικό δίκαιο. Μισθοδοσία κληρικών. Δημόσιο. Σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας ως προς την απονιμή της εκκλησιαστικής δικαιοσύνης. 388/87 ΕφΚρ ΣΥΝΘΕΣΗ

Το Δημόσιο καταβάλλει τις αποδοχές των κληρικών τις οποίες εκκαθαρίζει το Μητροπολιτικό Συμβούλιο ενεργούν ως όργανο του Δημοσίου. Η απονομή της εκκλησιαστικής δικαιοσύνης δεν επιδέχεται καμία επέμβαση της Πολιτείας και συνεπώς οι αποφάσεις των εκκλησιαστικών δικαστηρίων

δεν υπόκεινται σε έλεγχο από τα πολιτειακά δικαστήρια.Επιβολή από το Συνοδικό Δικαστήριο, ποινής αργίας σε κληρικό και απόλυση αυτού από την θέση του εφημερίου. Μεταγενέστερη παροχή χάριτος σε αυτόν. Αρνηση του Μητροπολιτικού Συμβουλίου να υπογράψει μισθοδοτικές καταστάσεις για το ενδιάμεσο Μή νόμιμη η αγωγή κληρικού κατά του Δημοσίου περί καταβολής των αποδοχών του για το διάστημα αυτό διότι ο ενάγων δεν παρείχε τις υπηρεσίες του κατά το κρίσιμο διάστημα λόγω της ποινής της της αορίστου αργίας του, η οποία του χαρίστηκε για το μέλλον μόνο και την νομιμότητα της οποίας δεν μπορεί να ελέγξει το δικαστήριο. :Αδημ.

ΕΑ, 4735/1991

Εκκλησιαστική περιουσία (μετά το ν. 1811/ 1988). Μίσθωση (ακινήτων). Ο.Δ.Ε.Π. – Ν.Π.Δ.Δ

Η περιουσία που ανήκε κατά κυριότητα, νομή και κατοχή στον Ο.Δ.Ε.Π. που καταργήθηκε με το ν. 1811/1988, ο οποίος κύρωσε τη Σύμβαση παραχώρησης της δασικής και αγροτολιβαδικής περιουσίας Ι.Μονών της Εκκλησίας της Ελλάδος στο Δημόσιο, περιέρχεται αυτοδικαίως στην κυριότητα , νομή και κατοχή της Εκκλησίας της Ελλάδος.-Ο τρόπος διοίκησης, διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας αυτής ρυθμίζεται με κανονιστικές αποφάσεις της Διαρκούς Ι.Συνόδου που δημοσιεύονται στην ΕτΚ.-Σύμφωνα με τον Κανον.39/1988 που εκδόθηκε κατ εξουσιοδότηση των διατάξεων αυτών, για όλα τα σχετικά με τη διοίκηση της περιουσίας θέματα αποφασίζει η Συνοδική Επιτροπή επί των Οικονομικών (άρθρο 10 ν.590/1977).Ο Γραμματέας της Επιτροπής αυτής ασκεί όλες τις αρμοδιότητες που είχε ο Εντεταλμένος Σύμβουλος του Ο.Δ.Ε.Π.,όπως αυτές καθορίζονται στους Κανον.14/1982 και 30/1985. Κατά συνέπεια και ο Γραμματέας της Συνοδικής Επιτροπής επί των Οικονομικών δεν έχει αρμοδιότητα να εκμισθώνει ακίνητα της εκκλησιαστικής περιουσίας, αλλά μόνο να κατακυρώνει τα πρακτικά πλειοδοτικού διαγωνισμού εκμίσθωσης ακίνητης περιουσίας (και τούτο μέχρις ορισμένου ύψους ετήσιου μισθώματος). Ο ίδιος Γραμματέας έχει εξάλλου αρμοδιότητα να παρατείνει μισθώσεις, εφόσον κάτι τέτοιο προβλέπεται στη διακήρυξη ή στο νόμο, υπό την προϋπόθεση ότι η μίσθωση αυτή έχει συναφθεί νομίμως (δηλ.με δημοπρασία) και δεν έχει λήξει κατά οποιονδήποτε τρόπο (λ.χ. με καταγγελία).- Εκμίσθωση ακινήτων της Εκκλησίας προϋποθέτει

δημοπρασία, όπως άλλωστε συμβαίνει με τα ακίνητα κάθε ν.π.δ.δ. (άρθρο 38 π.δ.715/1979).

Άρειος Πάγος, 703/1997

Εκκλησία,Ναοί,Εφημέριοι,Υπεξαίρεση. 703/97 ΑΠ (ΤΜ.ΣΤ ΠΟΙΝ.)

Ο εφημέριος υπό την ιδιότητα του Προέδρου του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ιερού Ναού είναι υπάλληλος και μπορεί να είναι υποκείμενο του εγκλήματος του άρθρου 258 εδ. α. ΠΚ.

ΓνΝΣΚ (Τμ.Δ), 488/1995

Εκκλησία της Ελλάδος. Μονές Αγίου Όρους. Πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Επιχορήγηση 488/95 ΓνΝΣΚ (Τμ.Δ)

Άρειος Πάγος, 703/1997

Εκκλησία,Ναοί,Εφημέριοι,Υπεξαίρεση. 703/97 ΑΠ (ΤΜ.ΣΤ ΠΟΙΝ.)